

HÍRADÓ

XVIII. ÉVFOLYAM, 18. SZÁM

ÁRA: 1,50 FORINT

1974. MÁJUS 4.

AZ ORSZÁGGYŰLÉS TAVASZI ÜLÉSSZAKA

A családjogi törvényt tárgyalta az országgyűlés

Április 24-én megnyílt az országgyűlés tavaszi ülészsaka.

Az ülést Apró Antal, az országgyűlés elnöke nyitotta meg. Kegyeletes szavakkal emlékezett meg a legutóbbi ülészsaka óta elhunyt dr. Mészöly Gyula Kossuth-díjas akadémikusról. — A termékeny kutatómunka mellett, a neves agrártudós mindvégig széles körű közéleti tevékenységet is folytatott, 1953 óta volt országgyűlési képviselő, s hosszú éveken át a mezőgazdasági bizottság tagja — mondotta. Az országgyűlés néma felállással adózott dr. Mészöly Gyulának, s emlékélt jegyzőkönyvben is megörökítette.

Apró Antal ezután bejelentette, hogy az Országos Választási Elnökség benyújtotta az időközi választásról szóló jelentést, amelyet dr. Pesta László jegyző ismertetett. Apró Antal közölte, hogy a jogi, igazgatási és igazságügyi bizottság az Országos Választási Elnökség jelentését tudomásul vette, és a választási jegyzőkönyv alapján megvizsgálta a Békés megyei 8-as számú választókerületben megválasztott Németh Ferenc országgyűlési képviselő megbízólevelét. A bizottság megállapította, hogy a megbízólevel a törvényben előírt feltételeknek mindenben megfelel, ezért javasolta a képviselő igazolását. Az országgyűlés Németh Ferenc országgyűlési képviselőt igazoltnak jelentette ki — az országgyűlés nevében Apró Antal kívánt sok sikert munkájához.

Az elnök ezután bejelentette, hogy a Népköztársaság Elnöki Tanácsa az országgyűlés legutóbbi ülészsaka óta alkotott törvényerejű rendeleteiről szóló jelentését — az alkotmány rendelkezéseinek megfelelően — az ország-

gyűlésnek bemutatta. A jelentést a képviselők tudomásul vették.

Apró Antal ezt követően közölte, hogy az Elnöki Tanácsban — Darvas József elhunytával — megüresedett hely betöltésére a Magyar Szocialista Munkáspárt Központi Bizottságától és a Hazafias Népfront Országos Tanácsának elnökségétől javaslat érkezett az országgyűléshez. A javaslatot dr. Pesta László ismertette. A javaslatnak megfelelően az országgyűlés Somogyi József Kossuth-díjas szobrászt, országgyűlési képviselőt egyhangúlag az Elnöki Tanács tagjává megválasztotta.

Bejelentette az elnök, hogy dr. Korom Mihály igazságügyi miniszter a Minisztertanács megbízásából törvényjavaslatot nyújtott be a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény módosításáról és egységes szövegéről. A törvényjavaslatot — előzetes tárgyalásra — az illetékes állandó bizottságnak kiadták, s az országgyűlés tagjai között szétosztották. Az ülészsakra több képviselő nyújtott be interpellációt, ezek tárgyát szintén ismertették az országgyűléssel.

Az országgyűlés ezután elfogadta az ülészsak tárgysorozatot. A napirend a következő:

1. Törvényjavaslat a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény módosításáról és egységes szövegéről;
  2. A külügyminiszter beszámolója a kormány külpolitikai tevékenységéről és időszerű nemzetközi kérdésekről;
  3. Interpellációk.
- (Az igazságügy-miniszter beszédéből lapunk 3. oldalán közlünk részleteket.)

A külügyminiszter beszámolója a kormány nemzetközi tevékenységéről

Másnap az ülészsak tárgysorozata szerint a második napirendi pontra tért át az országgyűlés.

Puja Frigyes külügyminiszter beszámolt a kormány külpolitikai tevékenységéről és az időszerű nemzetközi kérdésekről.

A nemzetközi helyzet fő jellemző vonása változatlanul az enyhülés, amely elsősorban a Szovjetunió és a szocialista közösség aktív, kezdeményező politikájának nyomán bontakozott ki. A fordulat a hidegháborúból a feszültség csökkenésére, a konfrontációból a biztonság megszilárdítására, a békés egymás mellett élés felé mind teljesebbé válik, bár nem azonos mértékben érvényesül a világ minden térségében.

A szocialista és a tőkés országok vezetőinek eredményes tárgyalásai, a vietnami fegyverszüneti megállapodás létrehozása és a végrehajtására eddig tett lépések, az úgynevezett német kérdés megoldása, az európai biztonsági értekezlet első szakaszának munkája, a haderőcsökkentési tárgyalások folytatása — mind-mind ezt az értékelést támasztja alá. Az elmúlt év októberében a Közel-Keleten elért tűzszünet és a rendezés azt követő megindulása meggyőzően igazolta az enyhülési folyamat mélységét, erejét.

Az enyhülést hátráltató erők

Ugyanakkor nem lehet szem elől téveszteni, hogy a nemzetközi politikában egy idő óta fokozódó intenzitású törekvések tapasztalhatók, amelyek az enyhülés térhódításának megállítására és visszafordítására, a feszültség újbóli felszítására, a szocialista és a tőkés országok viszonyának rontására irányulnak. Az enyhülés ellenségei a hidegháború bajnokai igyekeznek negatív irányba terelni a tőkés országok kormányainak külpolitikáját. A militarista

körök erősíteni és aktivizálni akarják az Észak-atlanti Szövetséget.

Nyugat-Európában az úgynevezett kilencek — a Közös Piac tagállamai — egyeztetett fellépése a nemzetközi politika egyes kérdéseiben szemben áll Európa tartós békéjének és biztonságának érdekeivel. A tervezett politikai unió, de még inkább a „védelmi unió” létrehozása veszélyes fejleményeket indíthat el.

Az enyhülést hátráltatja a Kínai Népköztársaság nemzetközi politikája is. A kínai vezetők minden olyan javaslatot visszautasítanak, amelyet a Szovjetunió vagy valamely szövetségese kezdeményez. Az sem zavarja őket, hogy az

imperializmus legagresszívabb köreivel kerülnek egy platformra, hogy objektíve szövetségeseikké váljanak a Szovjetunió és más szocialista országok elleni harcban.

Az enyhülés ellenségeinek fő támadási irányja a szovjet-amerikai közeledés. A világ két legjelentősebb országának megállapodásai döntően hozzájárultak a nemzetközi élet számos nehéz problémájának megoldásához.

Visszafordíthatatlan folyamat

A reakciós erők zavaró akciói ellenére a szocialista országok — köztük a Magyar Népköztársaság — továbbra is aktívan munkálkodnak a bé-

kés egymás mellett élés tartós alapjainak létrehozásán. Az eddigi kedvező eredmények alapján jók a kilátások a szocialista és a tőkés országok kétoldalú kapcsolatainak szélesebb körű fejlesztésére. A hadászati fegyverkezés korlátozásáról folyó szovjet-amerikai, valamint a tőkés európai haderők csökkentésére vonatkozó bécsi tárgyalások remélt eredményei lehetőséget teremtenének a fegyverkezési verseny lényeges mérséklésére. Ha a biztonsági értekezlet harmadik szakasza elfogadja a kidolgozás alatt álló dokumentumokat, ez fontos lépés lesz az európai biztonsági rendszer létrehozása útján. A szocialista és a tőkés országok vezetőinek találkozóit, különösen Nixon elnök tervezett moszkvai látogatása minden bizonnyal újabb ösztönzést ad majd a nemzetközi enyhülés ügyének.

A nemzetközi enyhülés továbbra is mindenekelőtt az európai kontinensre jellemző, mindamellett itt is érezhetőbbé vált az enyhülés ellenfeleinek tevékenysége.

A szocialista országok széles körű együttműködés kiépítésére törekednek a Német Szövetségi Köztársasággal, s üdvözlők, hogy a Brandt-kormányban is megvan a készség erre.

Határozott és rugalmas politika

Az európai biztonsági és együttműködési értekezlet — amelynek az összehívásában a szocialista országok kezdeményező szerepet játszottak — eredményesen zárult első szakasza után már több mint fél éve tart Genfben a második szakasz. A résztvevők szövegezik azokat az okmányokat, amelyeket az értekezlet harmadik szakaszán terjesztenek elő. A tárgyalások elhúzódásának fő oka, hogy a nyugati országok képviselői időről időre mesterkedéseikkel elvi engedményekre akarták kényszeríteni a szocialista országokat.

A szocialista országok álláspontja szerint az európai biztonsági értekezlet alapvető célja a béke és a biztonság megszilárdítása és az európai országok együttműködésének bővítése, tartóssá tétele. Ebből kiindulva lényegesnek tartják az államok közötti kapcsolatok elveinek, a határok sértetlenségének, az erőszakról való lemondás, az országok szuverenitásának tiszteletben tartása, a belügyekre való nem avatkozás elvének világos, félre nem érthető és félre nem magyarázható megfogalmazását.

A megegyezés körvonalai számos fontos probléma tekintetében kirajzolódtak már és így megvannak a feltételei annak, hogy a következő hónapokban befejeződjön a biztonsági értekezlet második szakasza és összehívják a harmadikat.

Az európai biztonsági értekezleten — tekintetben véve Európa helyét és szerepét a világban — végső soron a világbéke kérdése van napirenden. A történelem folyamán először ülhetnek össze az érdekelt szocialista és kapitalista országok képviselői, hogy a béke és biztonság megszilárdításáról, a tartós együttműködésről döntsenek.

(Folytatás a 8. oldalon)

ANYÁK NAPJÁN...

Összeállításunk a 4. és 5. oldalon

KÖZEL-KELET

A légi erő bevetésével folytatódnak a harcok a szíriai-izraeli front északi szakaszán

A szíriai-izraeli fronton szerdán sem szüneteltek a harci cselekmények. A harcokban mindkét részről ismételt bevetették a légi erőt is. A harcokkal párhuzamos diplomáciai jellegű lépések közül figyelemre méltóak Nyugat-Európa és az arab országok kapcsolatainak szorosabbra fűzésére irányuló erőfeszítések.

A szíriai fővárosban kiadott katonai közlemény szerint folytatódnak a harci cselekmények. A szíriai légi erő gépei több ízben is rajtaütöttek „a megszállt területen levő ellenséges állásokon.” A támadások súlyos veszteséget okoztak az ellenségnek mind emberéletben, mind katonai berendezésekben. A szíriai légi erő gépei sértetlenül tértek vissza.

Egy másik közlemény arról számolt be, hogy izraeli harci gépek bombatámadást kíséreltek meg a Hermon-hegy körzetében levő szíriai állások ellen.

Feltehetően a szíriai-izraeli fronton kialakult helyzettel, s mind komolyabbá váló harci tevékenységgel is összefügg az ugandai elnökek az a döntése, hogy országa lemond a Líbia által folyósított segélyről, hogy az összeget az

Izraellel szemben álló Szíria és más országok támogatására fordíthassák.

A nyugatnémet kancellár Algériában és Egyiptomban tett hivatalos látogatása befejeztével visszaérkezett Bonnba. A repülőtéren adott nyilatkozatában Brandt egyebek között kijelentette: meggyőződés, hogy az Algírban és a Kairóban folytatott tárgyalásai új lendületet adtak az arab országokkal folytatott párbeszédnek.

Az egyiptomi fővárosban is eredményesnek minősítik Brandt látogatását. A kétoldalú tárgyalásokon megállapodás született arról, hogy párbeszédet kezdenek a nyugat-európai és az arab államok közötti együttműködés kérdéseiről. Nyugatnémet részről ígéretet tettek arra, hogy az NSZK hitelekkel és beruházásokkal járul hozzá Egyiptom újjáépítési és gazdaságfejlesztési terveinek a megvalósításához. A Szadat és Brandt tárgyalásai eredményeként létrehozott kormányzintú vegyes bizottság a két külügyminiszter vezetésével rövidesen megtartja első ülését Bonnbán, s kidolgozza a politikai, a gazdasági, a tudományos és kulturális együttműködés részletes programját.

Nemzetközi ifjúsági szolidaritási nap

1955-ben az afroázsiai országok első konferenciája Bandungban április 24-ét a gyarmati ifjúság napjává nyilvánította. Az értekezlet mérföldkő volt a gyarmatosítás ellen vívott hosszú küzdelemben. Először ültek össze a gyarmati iga alól felszabadult országok képviselői, hogy hitet tegyenek a kolonializmus minden formájának felszámolásáért folytatott harc mellett.

Az azóta eltelt majdné húsz esztendő gyökeres változást hozott. Sorra nyerték el függetlenségüket az afrikai és az ázsiai államok, s ma már csak néhány gyarmattartó ország, Portugália próbálja minden eszközzel fenntartani a kizsákmányolást ezt a legnyilvánvalóbb formáját.

A függetlenségükért küzdő népek harcának első soraiban mindig ott álltak a fiatalok. A gyarmati elnyomás évszázadain keresztül a legiszonyosabb nyomorban, a legembertelenebb kizsákmányolásban nőttek fel az ázsiai, afrikai fiatalok százmilliói. Ők voltak azok, akik legelszántabban, legerőteljesebben harcol-

tak az imperialista kizsákmányolás ellen. Az ő képviselőik lettek a függetlenné vált országok vezetői, ők a boldogabb jövő letéteményesei. Ezért nyilvánították 1972-ben a gyarmati ifjúság napját nemzetközi ifjúsági szolidaritási nappá, ezzel is jelezve, hogy a gyarmatosítás elleni harc bázisa mindinkább szélesedik.

A küzdelem azonban nem ért véget a gyarmati országok függetlenségének elnyerésével. Az új, burkoltabb módszerekkel fellépő neokolonialista politika a kizsákmányolás fenntartásának eszköze, és veszélyeztetni a teljes függetlenség elérését.

Ezért van hatalmas jelentősége a gyarmati elnyomás és a neokolonialista kizsákmányolás ellen küzdő népekkel való szolidaritásnak. Ezért kell minden támogatást megadni a függetlenségükért harcoló és az azt védelmező népeknek, azok fiataljainak, ezért kell újra és újra sikraszálni az imperializmus sötét törekvései ellen, hogy egyszer a világon minden fiatal szabadságban, békében és biztonságban nőhessen fel, válhasson egészséges, alkotó emberrel.

A VARSÓI ÜZENET

A Varsói Szerződés tagállamai politikai tanácskozó testületének üléséről szóló közlemény és az ott elfogadott három nyilatkozat áll a nemzetközi érdeklődés középpontjában. Természetes dolog ez. Először is a Varsói Szerződés államainak, a nemzetközi erőfeszítéseiket összehangoló szocialista országoknak szerepe és befolyása a világpolitika színpadán tovább erősödik, tekintélyük növekszik. Ezeknek az országoknak még soha sem volt ilyen részük a világeseemények alakításában és befolyásolásában, mint a hetvenes években. Másodszor pedig a Varsóban elfogadott okmányok korunk — a jelenlegi és a következő nemzedékek — sorskérdéseiről szólnak, felölelik minden alapvető problémát; nemcsak világos elemzéssel szolgálnak, hanem tisztán és félreérthetetlenül meghatározzák külpolitikai cselekvésük fő irányait is. Ebben az értelemben a lenini diplomácia legnemesebb hagyományainak kifejezői: olyan feladatokra mozgósítanak, amelyek egyszerre felelnek meg a szocialista országok és népek érdekeinek, s egyben az egész haladó emberiség várakozásainak is.

A tanácskozáson részt vevő párt- és állami vezetők arra a következtetésre jutottak, hogy az európai és nemzetközi helyzet alapvető vonása továbbra is az enyhülés. Az államközi kapcsolatokban mind határozottabban érvényesülnek azok az alapvető normák, amelyeknek figyelembevételéért országaink mindig harcoltak. Az, hogy a feszültség számos csomópontján a konfliktushelyzetek megoldása politikai térre tevődött át, az eddiginél kedvezőbb feltételt teremt a népek szabadságküzdelmeihez.

„A Varsói Szerződés tagállamai szilárdan meg vannak győződve arról, hogy a világ népei, minden haladó, demokrátiás antiimperialista, békeszerető erő cselekvő összefogásával felül tudnak kerekedni, és meg tudják védeni alapvető érdekeiket, biztosítani tudják minden nép jogát, hogy sorsával önmaga rendelkezék” — hangsúlyozza a közlemény, amely azt is tikrözi, milyen kivételesen fontos jelentőséget tulajdonítanak országaink az európai érdekeket sikeres, a legmagassabb szinten való befejezésének. Ez az értekezlet az új kapcsolatok megalapozásával, az államok együttműködésének kibontakozásával valóban történelmi munkát végez, amelynek jelentősége túlnyúl földrészünk határain. A dokumentum hangsúlyozza: mi minden lehető megtesszük, hogy elősegítsük az értekezlet munkájának a lehető legrövidebb időn belül történő befejezését. Minden bizonnyal ez is hatásos lesz a nyugati országok vezető köreiben kibontakozó élesedő politikai harcra, amely a realista politika hívei és a „tegnap emberei”, a hidegháború utóvédjei között folyik. „A mesterséges akadályok létrehozására, az összehangolt értekezlet munkájának elhúzására, az előtte álló alapvető feladatok megoldásától való eltérítésére irányuló kísérletek ellentmondanak azoknak a nemese céloknak, amelyekért ezt az értekezletet összehívták. A Varsói Szerződés tagállamai felhívják a reálistan gondolkozó állami vezetőket és politi-

Nixon gazdasági segélyt kér a kongresszustól az egyiptomi háborús károk helyreállítására

Nixon elnök a kongresszus két házának vezetőivel tárgyalta az Egyiptomnak nyújtandó gazdasági segélyről. A Fehér Ház terveit szerint a július elsejével kezdődő költségvetési éven 250 millió dollár gazdasági segélyt nyújtanak Egyiptomnak. A segély magába foglalja a Szezei-csatorna hajózhatóvá tételét és a csatorna menti, Izrael által lerombolt városok újjáépítési költségeinek egy részét. Az Egyiptomnak nyújtandó

kai személyiségeket, hogy irányítsák erőfeszítéseiket az összeurópai érdekeket sikeréne biztosítására, a feszültség enyhülésére és az európai helyzet normalizálódására folyamatosan további fejlesztésére és elmélyítésére.”

A Varsói Szerződés politikai tanácskozó testületének közleményét áthatja a szolidaritás a függetlenségükért, szabadságukért, elemi jogaikért harcoló népekkel. Ezt tikrözik a Közel-Keletre, a Vietnamba, és a Chilére vonatkozó nyilatkozatok is. A Közel-Kelettel kapcsolatban országaink megismétlik határozott állásfoglalásukat, hogy ki kell vonni az izraeli megszálló erőket minden arab területéről, és helyre kell állítani Palesztina arab népének törvényes jogait. Csak ez — s nem egy-egy katonai-technikai jellegű részintézkedés — teremtheti meg a biztonságot a térség valamennyi népe és állama számára. A Közel-Kelettel kapcsolatos állásfoglalás újra demonstrálta: az igazságos rendezésért küzdő arab erők természetes szövetségesei, igazi barátai a szocialista országok, amelyeknek állásponjtja az arab nemzeti törekvések, s a társadalmi-gazdasági fejlődés problémáinak és irányainak mély megértésén alapul, és nincs ki téve semmiféle konjunkturalis ingadozásnak.

Vietnammal kapcsolatosan a hét ország képviselői megállapították: a párizsi egyezmény óta van bizonyos haladás a helyzet normalizálódásában. Ugyanakkor az imperialista támogatást élvező saigoni adminisztráció a politikai rendezés megkülsítésére törekszik. Országaink támogatják a VDK és a DFK kormányának irányvonalát, és továbbra is sokoldalú segítséget nyújtanak a vietnami népnek.

A chilei helyzetről szólva a tanácskozás résztvevői több mint 350 millió ember nevében emelték fel messzahangzó hangjukat a gyalázat ellen, amelyet a junta folytat, azok ellen, akik megcsúfolják az emberi jogokat, lábba tiporják az ENSZ alapokmányát. A szolidaritás szava az országhatárokon, óceánokon és börtönfalakon át is eljut azokhoz, akik nehéz és mégis nagyszerű küzdelmet vívnak a demokrácia visszaállításáért.

A mostani ülés is demonstrálta, milyen történelmi felősségérzettel közelítik meg a testvéri szocialista államok korunk nagy kérdéseit. Ez fejeződik ki abban az állásfoglalásban is, hogy országaink „készek a Varsói Szerződés szervezetének megszűntetésére, egyidejűleg az Atlanti Szövetség megszüntetésével vagy — első lépésként — azok szervezetének felszámolására. Ugyanakkor kijelentik, hogy amíg fennmarad a NATO, és nem tesz hatékony intézkedéseket a leszerelés terén, addig a Varsói Szerződés tagállamai elengedhetetlennek tartják védelmi képességük erősítését, és ebben a vonatkozásban szoros együttműködésük fejlesztését”.

A varsói üzenet jó hír az emberiségnek, olyan országok külpolitikájának lényegét fejezi ki, amelyek rendíthetetlenül és elhívően, a realitásokat számba véve és alakítva, igazuk és erejük tudatában folytatják útjukat, a béke, a szocializmus, a társadalmi haladás útján, népeik és minden nép hasznára.

Lenin születésének 104. évfordulóján

Emlékkünnepség a szovjet fővárosban

Leonyid Brezsnyev, Nyikolaj Podgornij, Alekszej Koszigin, Andrej Gromiko, Mihail Suszlov, valamint az SZKP és a szovjet kormány más vezető személyiségeinek jelenlétében emlékkünnepséget tartottak Moszkvában, a Kreml kongresszusi palotájában Vlagyimir Iljics Lenin születésének 104. évfordulója alkalmából.

Viktor Grisinnek, az SZKP KB PB tagjának, a moszkvai városi pártbizottság első titkárnak megnyitó szavai után Borisz Ponomarjov, a Politikai Bizottság póttagja, a Központi Bizottság titkára mondott beszédet.

A szónok Vlagyimir Iljics Lenint olyan emberként jellemezte, akinél többet senki sem tett a nemzetközi és az orosz munkásságáért: eszméi meghatározó jelentőségűek voltak századunk egész további történelmére szemponjtjából.

Lenin életművének méltatása után Ponomarjov beszélt az SZKP XXIII. és XXIV. kongresszusának határozatairól, amelyek az egész szovjet népgazdaságot új utakra vezették. Kiemelte a párt gondoskodását a szovjet emberek élet-színvonalának következetes emeléséről. Egyúttal hangoztatta, hogy még korántsem oldottak meg minden problémát. — A párt ezért arra törekszik, hogy a XXIV. kongresszus előirányzatait hiánytalanul hajtsák végre — mondta Ponomarjov.

A nemzetközi kommunista és munkásmozgalom időszerű feladatairól szólva Ponomarjov elmondta, hogy a marxista-leninista pártok ma azokra a problémákra összpontosítják figyelmüket, amelyek a változó helyzet állít eléjük. — Ezek megoldása akcióegységet és kollektív erőfeszítéseket igényel. Ebből kiindulva sok testvérpárt tesz javaslatot a kommunista mozgalom politikai és eszmei összeforrtóságának erősítésére. Az SZKP a testvérpártokkal együtt kész újabb lépéseket tenni ezeknek

a céloknak az érdekében — hangsúlyozta.

A nemzetközi politikai élet időszerű kérdéseire áttérve Ponomarjov kijelentette, hogy a Szovjetunió, a szocialista országok gazdasági sikerei kedvezőek a szocializmus világméretű offenzívája szempontjából, s éles ellentétei a főkéz világban állandósuló világlajlenségeknak.

Az európai biztonsági értekezleten kialakult helyzetről szólva Ponomarjov hangoztatta: — A Szovjetunió joggal számít a biztonsági konferencia mielőbbi befejezésére, s a harmadik szakasz megtartására olyan szinten, amely a lehető legmagasabb tekintélyt biztosítja a tanácskozás döntéseinek.

A szocialista külpolitika világlajlenségeiben elért sikereim kívül Ponomarjov beszélt arról is, hogy ezen a területen nincs ok az önelégültségre. — A tömegpusztító fegyverekkel amúgy is feltöltött világban folytatódik, sőt, erősödik a fegyverkezési hajszó. Rendszeresen követik egymást a provokációs, szovjetellenes hadjáratok, amelyek lényegük tekintetében az enyhülés megkülsítésére törekednek. Az egész nemzetközi helyzetre negatív hatással van a mostani nekizet vezető nacionalista-szovinizista, szovjetellenes politikája, amely az imperializmus reakciós erőinek kezére játszik — jelentette ki a szónok.

Ponomarjov foglalkozott a Varsói Szerződés politikai tanácskozó testületének legutóbbi tanácskozásával. Kijelentette: a tanácskozás nagyszabású feladatokat tűzött ki, amelyek megoldása lehetővé teszi újabb sikereket elérését a béke és biztonság, a társadalmi haladás javára Európában. — A tanácskozáson elfogadott nyilatkozatok pedig a szocialista közösség kollektív véleményét testesítik meg — mondta.

Koalíciós próbálkozások Izraelben

Az izraeli munkáspárt vezetői hivatalosan is felkérték Kacir államfőt, hogy Rabint, a párt miniszterelnök-jelöltjét bízta meg az új kabinet megalakításával. Jadlin, a párt főtitkára újságíróknak adott nyilatkozatában elmondta: két és fél órában tárgyalat Kacir államfővel arról, hogy a munkáspárt, a Független Liberális Párt és a Nemzeti Vallási Párt bevonásával felüljítia a régebbi hárompárti koalíciót.

Az izraeli államfő a beszélgetés után úgy döntött, hogy Rabint kéri fel az új kormány megalakítására.

Harmadik hete tart az izraeli kormányválság. Amikor Golda Meir benyújtotta lemondását, nyilvánvalóvá vált: nem a kabinet, hanem politikája került válságba, az országnak nem egyszerűen új kormányra, hanem új politikára volna szüksége.

Az októberi háború óta eltelt időszak eseményei arról tanúsítják, hogy Izraelben mind többen sürgetik a változásokat. Ennek egyik megnyilvánulási formája volt a Dajan ellen és rajta keresztül az egész kormány ellen indított támadás. Ezt akarta leszerelni a kabinet, amikor hozzájárult, hogy Simon Agnarat főbíró vezetésével vizsgálatot indítsanak a háború idején elkövetett „hibák” feltárására. Az eredmény ismeretlen. Az április első napjaiban nyilvánosságra hozott David Elazar volt vezérkari főnök személyében „megtalálta” a bűnbakot — aki le is mondott —, míg a hadügyminiszterrel és a kormányról dicsőírnusokat zengett a jelenés.

Mindez csupán olaj volt a tűzre. A Dajan lemondását követelő kórus hangja mind erősebbé vált, s amikor Golda Meir továbbra is kiállt hadügyminisztere mellett, a kórusban némelyek már az egész kormány, sőt a munkáspárt kiöregedett vezetőinek a távo-

zását kezdték követelni. Ilyen körülmények között Yigal Alon miniszterelnök-helyettes és több miniszter is a hadügyminiszter lemondása mellett foglalt állást. Ez volt az a pillanat, amikor Golda Meir úgy vélte: nem tud lépést tartani az eseményekkel, nem tudja többé összefogni a különböző politikai csoportokból létrehozott pártszövetséget, ezért jobbnak látta, ha távozik a politikai színpadról. A munkáspárt vezetése két hétig tartó huzavona után Rabin volt vezérkari főnökben találta meg az alkalmasnak látszó miniszterelnök-jelöltet. Az első nyugati reagálásokat szerint az egykori washingtoni nagykövét az amerikaiak szemében jó tárgyaló partnernek ígérkezik.

Kérdés, milyen erőkre támaszkodik Rabin az új kormány megalakításánál. A jelenleg szerint ugyanis a politikát nem a miniszterelnök személye, hanem a parlamentben képviselt pártok közötti viszonyok határozzák meg.

Kanadai-kubai kereskedelmi szerződés

Nagy feltűnést keltett Washingtonban, hogy a kanadai MLW-Worthington-cég 15 millió dolláros üzletet kötött Kubával, amelynek keretében 30 Diesel-mozdony szállítását vállalták.

Az említett cég részvényeinek 52 százaléka amerikai kézben van, ennek alapján az igazgató is amerikai. Mindaddig az igazgató egy amerikai törvény alapján akadályozta meg, hogy Kanada szerződést kössön Kubával.

A kanadai közvélemény felháborodással fogadta az amerikai tilalmi törvény alkalmazását Kanadában. A Montreal Star című lap az esetet Kanada belügyei-be való beavatkozásnak tartja.

A BÉKE ÚTJA

„Legyetek bátrak, legyetek merészek! Össze fogunk. Megértettük egymást. Felkészültünk és elszántuk magunkat, hogy megnyerjük a béke csatáját, az élet csatáját.”

Huszonöt esztendővel ezelőtt Párizsban hangzottak el ezek a világ valamennyi békeszerető népét harcba hívó szavak. Negyedszázad pergett le a történelem homokóráján azóta, hogy 1949. április 20-án, a francia fővárosban megkezdte tanácskozáását az első békekongresszus.

Századunk legszörnyűbb vihára, a fasizmus képében a történelem legsötétebb erőt szabadította Európa népeire. Az emberiségnek okozott mérhetetlen szenvedés és a jövőért való aggodás arra készítette a haladó embereket, hogy szervezték és általánossá tették a súlyos véráldozatok árán kivívott béke megőrzéséért, az elnyomás, a fosztottság ellen folyó harcot.

Azóta a nemzetközi békekemzgalom küzdelmének kézzelfogható eredményei közé tartozik az atomfegyverek megtiltását követendő történelmi jelentőségű stockholmi felhívás, amely 500 millió ember írt alá. S az eredmények közé kell sorolni a leszerelési program meghirdetését, az indokínai és a közel-keleti imperialista agressziók megfékezésében, valamint a chilei katonai junta áldozatai érdekében indított szolidaritási mozgalom megszervezésében játszott kiemelkedő szerepét is. A világ népeinek mind nagyobb tömegeit felőléző mozgalom jelentősen hozzájárult annak a nemzetközi légkörnek a megteremtéséhez is, amelyben lehetővé váltak a fegyverkezés korlátozását szolgáló szovjet-

amerikai megállapodások, a vitás kérdések tárgyalások útján való rendezése, az európai biztonsági és együttműködési értekezlet sokat ígérő munkája.

A megtett utat s a perspektívát érzékeltette a békeszerető erők tavaly októberi moszkvai kongresszusa. A béke fővárosába ez alkalommal már 144 országból érkeztek a legkülönbözőbb politikai nézeteket valló küldöttek. Olyanok tanácskoztak a Békevilágban vezetőivel Moszkvában, akik azelőtt soha nem vettek részt az egyeztetett akciókban, jelezvén: a nemzetközi erőviszonyokban végbement változás hatására új rétegek és csoportok készek a közös akciókra. A nagy jelentőségű moszkvai értekezlet ismét bebizonyította: az ideológiai különbségek nem jelenthetnek akadályt, ha a békéért küzdő erők összefogásáról van szó.

A békeerők moszkvai segerszemléit elfogadott, a világ népeit szóló üzenet egybecseng a 25 év előtti első békekongresszus felhívásával. A világ jóakaró embereinek összefogását sürgeti a béke védelmében, azért, hogy az elmúlt negyedszázad eredményeire támaszkodva, az előző nemzedékek számára is biztosítani tudjuk a békét.

A békéért folyó küzdelemnek mindig is aktív résztvevői, sőt kezdeményezői voltak a szocialista országok és az általuk létrehozott védelmi szövetség, a Varsói Szerződés. Amint azt a szervezet politikai tanácskozó testületének csüörtökön véget ért üléséről kiadott közlemény is hangoztatja: a szervezet tagállamai ma is az enyhülés újabb övezetekre történő kiterjesztését, a béke védelmét tekintik legfontosabb feladatnak.

Elhunyt Franz Jonas, Ausztria elnöke

Bécsben hosszú betegség után, életének 75. évében elhunyt Franz Jonas, az Osztrák Köztársaság elnöke.

Franz Jonas Ausztria második világháború utáni történetének kiemelkedő politikai személyisége volt. 1889. október 4-én született sokgyermekes bécsi munkáscsaládban. Nyomdász és grafikus szak-képzettséget szerzett.

Már fiatal nyomdászként kapcsolatba került a munkásmozgalommal, s rövidesen a szocialdemokrata párt szervezetében dolgozott. A harmincas években Bécs egyik, nagy munkáskerületében, Floridsdorfban volt a párt szervező titkára. Tevékenysége miatt 1936-ban letartóztatták és bíróság elé állították. Ausztria náci megszállásának idején Floridsdorf egyik gyárában dolgozott.

A második világháború befejeződése után mind aktívabb szerepet vállalt a politikai életben. 1948-ban tagja lett Bécs városi tanácsának, majd 1951-ben megválasztot-

ták az osztrák főváros polgármesterének. Ezt a tisztségét 14 éven át közmegelégedésrel látta el.

Kiváló és népszerű politikai tevékenységének eredménye volt, hogy 1965-ben a szocialista párt őt jelölte az elnöki tisztségre. A választásokat mintegy 60 ezer szavazattal előnyben nyerte meg a néppárti jelölttel szemben. Munkájának legnagyobb elismerése volt, hogy az 1971-es elnök-választásokon szerzett győzelmével újabb hat évre ő lett Ausztria szövetségi elnöke.

Mint államfőnek, szerepe volt az osztrák semlegességnek megfelelő politikai irányvonal kialakításában. Sokat tett Ausztriának a szocialista országokkal kialakított kapcsolatai fejlesztéséért, személyesen is munkálkodott a jószomszédi kapcsolat kiépítésén hazánkkal is. Ennek jegyében 1970 nyarán hivatalosan látogatást tett Magyarországon, majd egy évvel később Bécsben eredményes tárgyalásokat folytatott az Elnöki Tanács elnökével.

Nemzeti gyászt rendeltek el az országban

A bécsi rádió adását megszakítva közölte a hírt, amely Ausztria-szerte mély részvételt keltett. Bruno Kreisky kancellár a rádió reggeli adásában méltatta az elhunyt elnök munkásságát. A lapok közölték az államfő gyászkeretes fényképét és az elnök haláláról szóló nekrológot.

Az osztrák kormány rendkívüli ülést tartott, amelyen Kreisky kancellár és Benya, a nemzeti tanács elnökeinek megemlékező szavai után elhatározták, hogy Franz Jonast április 29-én, hétfőn helyezik örök nyugalomra. A kormány a temetésig állami gyászt rendelt el; addig minden nyilvános rendezvény elmarad.

Jonas halálával az elnök-választások megtartásáig Kreisky kancellár gyakorolja az elnöki hatalmat. Mint ismeretes, az elhunyt hosszabb ideje tartó betegsége miatt nemrégiben a parlament — az alkotmány módosításával — három elnököt bízta meg az államfői teendők gyakorlásával. Az alkotmány értelmében viszont most az elnökválasztásig a kancellár látja el az elnöki teendőket. A törvények szerint a választást két hóna-on belül meg kell tartani. A kormány június 23-ára tízte ki az elnökválasztás napját, s ezt a nemzeti tanács főbizottsága jóváhagyta.

Az igazságügy-miniszter beszéde

A családjogi törvény módosításáról

(Az alábbiakban közöljük dr. Korom Mihály, igazságügy-miniszter beszédének legfontosabb részét, amelyben ismertette a családjogi törvény módosítására irányuló javaslatot.)

— Hazánkban a 22 évvel ezelőtt elfogadott családjogi törvény volt az első egységes, már az új társadalom igényeinek megfelelő szabályozás, amely a korábbi, sok elszórt jogszabályon, és részben még a szokásjogon alapuló családi viszonyok helyébe korszerű rendelkezéseket hozott. A törvény akkori indoklása abban jelölte meg a jogi szabályozás célját, hogy az segítse elő a családi kapcsolatoknak olyan erősítését, amellyel a család „...szilárd és harmonikus közösséggé válik, amely a maga részéről is kifejezi a szocialista emberek egymáshoz és a társadalomhoz való viszonyát.”

— 1952 óta gyökeres változások mentek végbe társadalmunk politikai, gazdasági, kulturális és egészségügyi helyzetében. E változásokkal párhuzamosan fejlődtek a családi viszonyok is.

A törvényjavaslat fő célkitűzései

a következőkben foglalhatók össze:

1. Célunk az, hogy fokozottabban védjük a házasság intézményét, növeljük a házasságok és a házastársak egymás, valamint a társadalom iránti felelősségét.

2. Célunk az, hogy előmozdítsuk a társadalmunk fejlődésével és igényeivel összhangban álló családi kapcsolatokat, a család — mint közösség — további erősítését, növeljük a családtagok egymás iránti felelősségét, tegyük teljesebbé a női egyenjogúságot a családon belül is.

3. Célunk az, hogy fokozottabb védelmet adjunk a gyermekeknek, jobban biztosítsuk azoknak a családi környezetben való nevelését, előmozdítsuk testi és szellemi fejlődésüket.

Meggyőződésünk, hogy a felsorolt célkitűzések alapján megfogalmazott rendelkezések törvénybe foglalása összhangban áll a szocialista társadalom teljes felépítésére irányuló törekvéseinkkel. E célok törvényi megvalósítása egyben világosan kifejezi azt is, hogy mennyire más a mi véleményünk a család szerepéről, jelentőségéről, mint azoknak, akik számos nyugati országban kérdésessé teszik a házasság és a család intézményének létjogosultságát; a családi élet nihilista fellazítását, a törvényes házassági kötelékek elvetését hirdetik mert szérintük a mai modern világban a családjogi intézmények elavultak. Ilyen nézetekkel szorványosan bár, de hazánkban is találkozunk.

Nekünk szilárd meggyőződésünk, hogy a szocialista társadalomban a fejlődés irányja éppen az ellenkező. A családot, mint társadalmunk egyik fontos alapegységét, ezután is óvnunk, fejlesztenünk és védenünk kell. Ezért állami, jogi intézkedéseinkkel is hozzá kell járulnunk, hogy az mind jobban és igazán szocialista tartalommal töltse be fontos szerepét. Ezt a követelményt tartalmazza alkotmányunk is.

Az előbbieken vázolt fő célkitűzéseket a következő rendelkezésekkel kívánja biztosítani a törvényjavaslat:

1. A házasság intézményének fokozott védelme, a házasságok és házastársak egymás, valamint a társadalom iránti felelősségük fokozása érdekében

két jelentős intézkedést javaslunk

bevezetni. Az egyik: a házasságkötési szándék bejelentése és a házasság tényleges megkötése közötti legalább 30 napos várakozási idő, a másik pedig a házasságkötés alsó

korhatárának felemelése. A legalább egyhónapos várakozási idő törvényi előírásával elejét kívánjuk venni a megfontolatlan, pillanatnyi felángoláson alapuló házasságkötéseknek.

— Természetesen adódhatnak az életben olyan esetek, amikor a jogszabály merev alkalmazása inkább ártana, mint használna. Ezekre az esetekre gondoltunk, amikor a törvény kivételesen lehetőséget ad a jövőben is arra, hogy a házasságot — különös méltánylást érdemlő esetben — az előírt várakozási idő előtt meg lehet majd kötni.

Attérek a házasságkötési korhatár megállapításának kérdésére. Előljáróban elmondom, hogy a törvény módosítására vonatkozó javaslatok közül ez a téma váltotta ki a legtöbb vitát. Különösen sok észrevétel és javaslat hangzott el a házasságkötés engedélyezésének alsó korhatárával kapcsolatban.

— A problémát sokoldalúan megvitatta az országgyűlés egészségügyi és szociális, valamint jogi bizottsága is. Az ott elhangzott és a házasságkötési korhatár megállapítására vonatkozó észrevételeket — ígéretünkhöz híven — a kor-

sót elsősorban nem az, hogy a fiatalok milyen korban kötnek házasságot.

2. A társadalom érdekeivel összhangban álló családi kapcsolatok erősítése, a családtagok egymás iránti felelőssége, a női egyenjogúság további kiteljesedése érdekében a törvényjavaslat a következő rendelkezéseket tartalmazza:

— A házasságban élő

magyar nők névviselése

egyedülálló Európában. A „né” toldatos névre gondolok. Ez szorosban kapcsolódik a családi és az utónév sajátosan magyar sorrendjéhez. Ez a mi hagyományainknak megfelelően, ezen most sem kívánunk változtatni. Amilyen különös lehet a külföldiek szemében, olyan különös a mi szemünkben a külföldiek névviselése. A jelenlegi rendelkezések is több lehetőséget adnak az asszonyoknak, hogy a házasságban milyen nevet viseljenek.

Vitára adott alkalmat a nő névviselésnél, hogy mi történjék a házasság felbontása után, ha a volt feleség érdemtelenné válna a volt férje nevének viselésére. Az eddigi

ben. A szabályozás alapvetően az elmúlt évtized alatt kialakított bírói gyakorlatot emeli törvényerőre. Ennek lényege, hogy megengedi a házasságnak a házasságok egybehangzó akaratnyilvánítása alapján történő felbontását egyszerűsített módon, ha a bíróság úgy látja, hogy a felek azt véglegesen elhatározták, és a házasságuk teljesen és helyrehozhatatlanul megromlott. További feltételként pedig azt írja elő, hogy

a válási akaróknak meg kell állapodniuk

a közös gyermek elhelyezésében, tartásában, láthatóságában, lakásjogi helyzetük rendezésében és az esetleges házastársi tartásban.

A javasolt rendelkezési elv abból indul ki, hogy — bár a házasságot egy életre szóló közös és szilárd köteléknek fogjuk fel — mindig lesznek olyan házasságok, amelyek nem tarthatók fenn. A bontóperes eljárás során nem szabad arra kényszeríteni a feleket — ha válási szándékuk egyébként közös és végleges —, hogy a családi élet legintimabb dolgait a bíróság előtt kénytelenek legyenek kiter-

A párt és a kormány vezetői az országgyűlésen

mány ismételtén megfontolta. Arra az álláspontra jutott, hogy a benyújtott törvényjavaslat 10. §-át világosabban fogalmazza meg, a következők szerint:

„(1) Házasságot köthet az a férfi, aki a tizenhatalmadik és az a nő, aki a tizenhatodik életévét betöltötte.

(2) A tizenhatalmadik életévét be nem töltött férfi és a tizenhatodik életévét be nem töltött nő csak a gyámhatóság előzetes engedélyével köthet házasságot.

(3) A gyámhatóság a házasságkötésre kivételesen indokolt esetben és csak akkor adhat engedélyt, ha a házasság (1) bekezdésben megjelölt életkornál legfeljebb két évvel fiatalabb.

(4) Az engedély megadásáról vagy megtagadásáról a gyámhatóság a szülő (törvényes képviselő) meghallgatása után határoz.

(5) Ervénytelen az a házasság, amelyet a házasság a gyámhatóság engedélye nélkül, vagy a (3) bekezdésben megjelölt életkor elérése előtt kötött.”

— A javaslat azonban kivételesen indokolt esetekben lehetővé kívánja tenni az említett általános szabálytól való eltérést. Ezért felhatalmazza a gyámhatóságokat, hogy az általánosan megállapított korhatártól legfeljebb két évvel eltérhessenek. A kormány pedig majd gondoskodik róla, hogy a gyámhatóságok a szülők előzetes meghallgatása után szigorú mércét alkalmazzanak a tekintetben, hogy kinek adják meg az engedélyt a házasságkötésre. A szülők és a gyermekek érzelmi kapcsolatának, a nevelésnek és ráhatásnak ebben az értelemben is meghatározó szerepe van. Nemcsak jogi kérdés tehát,

szabályozáshoz képest a törvényjavaslat lényegesen szűkebben, egy esetre fenntartja a volt férj jogát, hogy bírósági úton kérhesse a volt feleség névhasználatának eltiltását. Ez az eset, ha a feleség szándékos bűncselekmény miatt jogerősen szabadságvesztésre ítélik.

— A házastársi vagyonszövetség alapvető szabályozásán a törvényjavaslat nem változtat. A gyakorlati élet által felvetett kérdésekkel azonban szembe kell néznünk, és a témát a jelenlegi társadalmi viszonyoknak megfelelően kell rendezni. Ezek közül kiemelem a következőket: Ismertes, hogy jogszabályaink a házassági vagyonszövetségben elismerik a házasságok különvagyonyát is. A gyakorlati tapasztalatok vezettek bennünket arra a felismerésre, hogy egyes vagyontárgyaknál a különvagyoni jelleg elismerésének időbeli határt szabjunk. Ezért javasoljuk elfogadni, hogy a különvagyonhoz tartozó olyan tárgyak, amelyek a mindennapi közös életvitelhez szükséges — vagy a házasságban szokásos mértékű berendezési — tárgyak helyébe lépnek,

tizenöt évi házasság után közös vagyonná

váljanak. Az új szabályozásnak a házasság esetleges felbontása utáni vagyoni vitákban lehet jelentősége, ismerve az elvált házasságok egy részénél tapasztalható, hogy egy tányéron vagy fakanál is vitaközvetítő kicsinyességét.

— A törvényjavaslat a jelenlegi rendelkezésekhez viszonyítva változást hoz az emberi és társadalmi rendeltetését be nem töltött házasságok felbontása tekintet-

getni, egymásra néha még az emberi méltóságot is mélyen sértő „tényeket” felsorakoztatni, tanukat állítani, stb. hogy ily módon „győzzék meg” a bíróságot házasságuk tarthatatlanságáról.

3. A gyermekek érdekeinek, az ifjúság fokozott védelmének, a gyermekek családi nevelésének hatékonyabb biztosítása, testi és szellemi fejlődésük előmozdítása érdekében a törvényjavaslat a következő főbb intézkedéseket tervezi:

— A törvényjavaslat is abból indul ki, hogy a család egyik megtestelő és felelős funkciója a jövő nemzedék testi és értelmi fejlődésének előmozdítása. Ezt a szerepet nem korlátozzuk csupán a munkaerő újrateremtésére, hanem annak nagy társadalmi jelentőségét is tulajdonítunk. A problémák — és ezzel együtt a jog szabályozó, különösen pedig beavatkozó szerepe — akkor kerülnek előtérbe, ha a normális családi keretek megbomlanak. Ilyenkor a jognak is rendelkeznie kell. Ezt a törvényjavaslat a következő módon kívánja szolgálni:

A gyermek elhelyezésénél megszünteti azt az eddigi általános szabályt, hogy a hatodik életévét betöltött fiúgyermeket rendszerint az apánál, a leánygyermeket és a 6 év alatti fiút pedig rendszerint az anyánál kell elhelyezni.

A gyermek elhelyezése nem lehet alku tárgya

valamilyen szülői érdek szolgálatában. Még világosabban: kizárja azt, hogy a gyermeket felhasználhassák anyagi haszonszerzés, zsarolás vagy éppen a bosszúállás eszközeként. A hatályos jogszabályok

elég merevnek bizonyultak az állami gondozásba vett gyermekek és azok szülői jogainak korlátozása tekintetében. Ha ugyanis a gyermeket bármilyen okból állami gondozásba veszik, azzal a szülői felügyeleti jog is szünetel. Ez az esetek jelentős részében indokolt, és a jövőben is fenntartjuk, ha azt az állami gondozásba vétel oka szükségessé teszi. Olyankor azonban, amikor nem erkölcsi okok indokolják az állam beavatkozását, hanem a szülők szociális helyzete vagy betegsége, akkor nem célszerű tőlük minden jogot megvonni. Ilyenkor helyesebb, ha az állami gondozás úgy történik, hogy a gyermekek nem kerülnek intézetbe, hanem továbbra is a szülői háznál maradnak, és az állam megfelelő módon segíti családi nevelésüket. Jelenleg kb. 34 000 gyermek van állami gondozásban, jelentős részüket intézeti elhelyezésben. Legyenek bár ezek az intézmények a legjobban működők, törődjenek a legteljesebben, ott a gyermekekkel, a szülői szeretettel, gondoskodással mégsem tudják egészen pótolni.

A családi kapcsolatok erősítésének, a gyermek érdekei fokozott védelmének egyik bevált, sajátos formája az örökbe fogadás. A törvényjavaslat célja, hogy ezt a jogintézményt az eddiginél még jobban működővé tegye. E vonatkozásban az alábbiakat emelem ki:

Általánossá kívánjuk tenni az olyan örökbe fogadást, amikor a vér szerinti szülő a hozzájáruló nyilatkozatát megteheti anélkül, hogy tudná, ki fogja a gyermekét örökbe fogadni. Erre a rendelkezésre a visszaélések megelőzése, végett van szükség. Számos esetben előfordul ugyanis, hogy a vér szerinti szülő egyáltalán nem törődik a gyermekével, a gyermek gyakran nem is tudja, hogy őt örökbe fogadták, mert új családjá saját gyermekeként neveli. Amikor azonban a gyermek felnő, kereset van, vagy ahhoz közel áll, s az őt felnevelő örökbe fogadók is támogatást igényelhetnek tőle, akkor megjelenik a vér szerinti szülő, és visszaköveteli a gyermeket. Hogy egy-egy ilyen eset mennyi bánatot és keserűséget, sokszor tragédiát idéz elő, azt nem kell bővebben magyarázni. A törvényjavaslat segít az ilyen esetek megelőzésében, és garanciát ad az örökbe fogadó szülőknek is az eljárás titkosságának előírásával.

Közismert, hogy a felbomlott házasságok vagy a szülők különélésének, de adott esetben azok formális együttélésének szenvedő alanyai a gyermekek, ők érzik leginkább a feldúlt házasságok következményeit. Ugyanez vonatkozik a házasságon kívül született gyermekekre is. A gyermekek neveléséhez szükséges anyagi feltételek biztosításának szabályozása ezért fontos közérdek. Az állam nem tudja, de nem is akarja ezeket a terheket teljesen magára venni, bármilyen sok segítséget ad is egyébként a gyermekneveléshez. A jognak ezért szabályozni kell ilyen esetekben a szülők anyagi felelősségét, annak módját, mértékét.

— A törvényjavaslat és az ahhoz kapcsolódó kormányrendelet tervezete — a gyakorlati tapasztalatok alapján is — néhány kérdést új módon kíván szabályozni.

A rászoruló gyermek tartását

az eddiginél hatékonyabban biztosítsuk. A jog kötelező ereje természetesen ez esetben is csak akkor lép előtérbe, ha a szülők nem egyeznek meg. Ilyenkor a tartásdíjat a bíróság a tartásra kötelezett munkabérére, járandóságára és egyéb

Dr. Korom Mihály igazságügy-miniszter

jövedelme, valamint a vagyoni viszonyai alapján állapítja meg. Arra az álláspontra helyezkedtünk, hogy a gyermek-tartásdíj megállapításának alapjául minden olyan rendszeres juttatás és jövedelem, amelyből egyébként a gyermek részesülne, ha a szülők együtt élnek. A jövőre nézve is megtartjuk azt a fő szabályt, hogy a gyermektartásdíj összege — egy-egy gyermekre — a kötelezett munkabérének illetve rendszeres egyéb jövedelmének 20%-a körül legyen. Maximálisan azonban több gyermek esetén sem haladhatja meg az 50%-ot. Minthogy a 20%-os mérték meghaladhatja a gyermek tartásának valódi szükségletét, lehetőség lesz az összegnek 20% alatti megállapítására is.

— Az új rendelkezés bevezetése a tartásdíj %-os megállapítását azzal, hogy első esetben a %-nak megfelelő forint összeget is meg kell határozni. Ez azzal jár, hogy ha a kötelezett fizetése, jövedelme emelkedik, akkor automatikusan — tehát külön bírósági döntés nélkül — emelkedik a tartásdíj összege is, amelyet a munkáltató már úgy köteles számfejtani.

Az automatizmus természetesen csak a tartásdíj alapjául szolgáló összeg növekedésére vonatkozik. Ha a munkabér stb. csökken, bírósági döntés nélkül, akkor sem lehet alacsonyabb összeget levonni, mint amit a bíróság alapösszegként korábban megállapított.

A gyermekvédelem fokozott biztosítása vezette a kormányt arra, hogy egyes esetekre bevezesse a tartásdíjnak az állam által történő előlegezését. Ha ugyanis a tartásdíj fizetésére kötelezettől a megállapított összeg behajtása valamely okból átmenetileg lehetetlen, és a gyermeket gondozó szülő sem képes a megfelelő tartás biztosítására, akkor — kérelemre — a bíróság kellő mérlegelés után elrendelheti, hogy ideiglenesen az állam folyósítsa a tartásdíjat.

— A gyermekek és a nők védelme mellett — amely köteletségünk — abból indulunk ki a rendelkezésnél, hogy az állam mindig erősebb, mint egy állampolgár, így

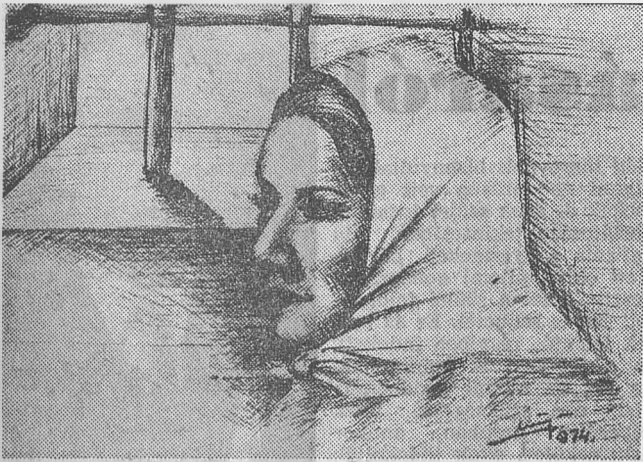
az előlegezett tartásdíj

behajtására megvan a módja. Elejét vesszük majd, hogy a felelőtlen szülők — főként apák — munkahelyük állandó változtatásával, vagy alkalmi munkavállalásokkal kibújjanak kötelezettségeik alól. Az állam pénzügyi, munkajogi vagy ha kell büntetőjogi, tehát adminisztratív eszközökkel is rákényszeríti az emberi selejt e díszpéldányait a megítélt tartásdíj visszatérítésére.

— Az elmondottakban kívántam vázolni a benyújtott törvényjavaslat fő célkitűzéseit és az új rendelkezések indokait. A kormány megítélésére a törvényjavaslat valóságos társadalmi igényeket fejez ki szocialista céljaink szolgálatában. Elfogadásával újabb jelentős lépést teszünk előre a család intézményének fejlesztése, ezzel együtt pedig társadalmi rendünk további építésének, erősítésének útján.

KÖSZÖNTŐ HELYETT

ANYÁK NAPJÁN

Maráczy József rajza (Márianosztrai Fegyház)

„...én mindig úgy érzem, hogy nem tudom méltóképpen üdvözölni az Anyát, pedig hányszor nekirugaszkodtam rimekből egy hozzájuk igazán méltó dobogó ácsolásához...”

RÁCZ LAJOS elítelt (Sopronkőhidai Fegyház) levelének kezdő sorait azonnal megcáfolja szonettjének megkapó gondolata. Két versszakot idézünk:

Komisz fájdalmakat okoztam
ott a vér és jajgatás között,
Míg dacosan az életért birkóztam,
ajkodon a kín nyögött.

Láttam, meggyőztört arcodon
mint suhant át a mosoly,
Mikor győztes oát kijáltott magzatod.

Megszületett a gyermek, telnek-múlnak az évek, s előbb-utóbb eljön az az anyák napja is, amikor már saját magának jut eszébe a köszöntés. De nem mindegy, hogyan! Rövidítve közölt elbeszélésében erről emlékezik HENDLEIN JÁNOS elítelt (Bp. Fegyház és Szig. B.):

...Hatodik vagy hetedik osztályos lehettem. Volt egy nagyon jó barátom, úgy hívták: Kovács Sándor, de mi csak Somának becéztük. Sülve-főve együtt voltunk, együtt húzogattuk meg a lányok haját, közösen csúszliztuk be a tűzoltószertár ablakát, természetesen ketten ettük meg a tízórait (mert ő soha nem hozott...).

Azon a bizonyos napon is együtt fociztunk, aztán a játkót megunva leheveredtünk a fűbe.

Egyszer csak megszólalt Soma:
— Te Janó, tudod, hogy ma van az anyák napja?
— Tudom, na és? — feleltem.
— Te mit viszel a mamádnak?
— Nem tudom — vontam meg a vállam. — És te?
— A bratyóm adott egy hüszast virágra.
— És? — néztem rá kérdően.

— Mit gondolsz, miből vettem meg a Robinson-könyvet és az előbb a két kettes fagyit? — mondta nagyképpén.

Megütöközve néztem rá.
— De van egy bomba ötletem — folytatta. — Kimegyünk a bulgárhoz (bolgárkertészhez), és csőrünk annyi virágot, amennyit elbírnunk.

Emlékszem, egy drótkerítést kellett átugrani, s máris egy csodálatos virágkertben találtuk magunkat. Gyönyörű tulipánok pompáztak, pirosan, fehéren, sárgán ringatóztak. Teleszedtük a kezünket, s indulunk hazafelé. Az úton az emberek megnézték bennünket, némelyek a fejüket is csóválták, de ez bennünket egyáltalán nem érdekelt. Siettünk hazafelé. A kapuban megtorpantam egy pillanatra, magam sem tudom, milyen érzés állított meg.

Az egész család otthon volt már. Az előszobában letettem a virágot, s csak vacsora után hívtam ki anyámat, átadtam a hatalmas csokrot, és valamit motyogtam, hogy anyák napjára sok szeretettel.

Egy pillanatra fölragyogott az arca, de aztán elszürkült a tekintete, és élesen nézett rám:

— Honnan van ez a virág? — kérdezte csüggedt fejegetőn.
— A ... Somával ... hogy örülj ... — dadogtam.

— Szóval azt gondoltad, hogy lopsz egy csokrot valahonnan, és annak én örülni fogok? Többet ért volna két kedves szó...

Azon az estén nem is szolt hozzám többet, s még hónapok múlva is éreztem, hogy nem felejtette el az „ajándékot”.

Most megint anyák napja van, és sajnos, úgy látszik, megint „virágcsokrot” tudok csak édesanyámnak adni, s tudom, hogy ő ezt sem fogja egyhamar elfelejteni.

Erős bennem az akarat, hogy soha többet ne adjak ilyen „csokrot” neki, s mindenkinek ezt tanácsolom, aki csak az enyémmel hasonló módon tudja az édesanyját ezen a napon meglepni — fogadja meg, amit mondok, s akkor ezentúl minden anya boldog lesz anyák napján!

Ha a kényszerítő körülmények miatt nem tudja valaki személyesen felköszönteni az ünnepeket, irásban teszi meg ugyanezt, mint MÁRFI GYULA elítelt (Bp-i Fegyház és Szig. B.). Levél Anyámnak című versében:

Anyám, mondd, vársz-e? Vársz-e még reám,
Mikor a hajnal bontja fényeit
S az úton könny perreg
és hervadt levelek?

S ha álmod régen elrepült, anyám,
Mert széjjeltéptem édes képeit,
Mondd, vársz-e még reám
reggel és délután?

Csak hullanak a szók, széttört rögök.
Míg újra indulok halkan feléd
Át a fényeken
s elárvult éveken.

És bár az úton holt avar zörög,
Kigyújtom védő álmaim köréd
Az emlékek fölött:
Várj rám, s én megjövök!

VIKOR JÓZSEF elítelt (Sopronkőhidai Fegyház) is csak irásban tud megemlékezni édesanyjáról — az ünnepről:

Tudod, mama, most nem küldhetek virágot. Csupa gaz nőtt a szivemben, tenyereken kaktuszok, a mellemen hegyek.

Ezért szültél, ezért szeretél...? Sírok, mama nem szégyellem...

...Vasárnap van. — Ül le, mama, pihenj egy kicsit. Engedd, hogy az öledbe hajtsam a fejem. Hajdiban fehér jegenyék bologatnak, szemedben fények... életerős fények. Erős vagy Te, mama! Érzem tenyereden a hosszú munkásnapok gyermekföltő görcsét. Orgonailatot sodor felém a szél...

Emlékszel, mama? Rövidnadrágos kissrác voltam, te fehér ruhában üdögéltél, hozzád szaladtam... Nem vártad meg, amíg mondok valamit, hanem magadhoz vontál, betakartál féltő-ölelő karoddal. Hozzám bújtam, hallottam, amint zakatolt a szíved, orgonailatot éreztem...

És most futok, kergetem a napot. Mint pólyából kiesett gyermek, úgy szólok hozzád:

— Bocsáss meg, mama!

Üres kézzel jöttem, csupa seb a szám. Térdeimben rugók törtek, most csak állok, hallgatók... Arcomon bűnös szírmok hervadnak, de szeretlek, szeretlek, mama, virághegyet hoztam volna neked, ha...

Hibáztam mama, tudom. A távolságot, ami téled elválaszt, hétköznapokkal járom. Csokrot kötök perceimből, de még nem vagyok méltó rá, hogy átadhassam neked!

Virág helyett... ezt a címet adta versének MARÁCZY JOZSEF elítelt (Márianosztrai Fegyház), s benne arról ír, hol — milyen ez az ünnep:

Minden évben visszatérve, legszebb hónap a május,
Anyák Napját köszönteni — erdő-mező virágos.
Gyermekszívek melegében édesanyák fürdenek,
Sok-sok virágcsokor mögött boldog arcok fénylenek.

Sok keserű sóhaj száll a rácsokon kifelé,
Sok-sok édesanya könnyez Anyák Napja ünnepén.
Édesanyám, még ez egyszer bocsássál meg énnekem,
Soha többet nem hagylak el Anyák Napja ünnepén!

Egy régi, gyerekkori emlék formálódott meg KOVÁCS MÁRIA (Kalocsai Fegyház és Szig. B.) rövid versében:

Emlékszem még a régi Anyák Napjára,
Fillérekért vásárolt kis csokor virágra,
Napfényes sok iskolaiünnepélyre,
Piros kártonból kivágott apró szívekre.

Emlékszem én a régi mamámra,
Az erőse, a vidámra.
Mosolygó arccal figyelt engemet,
Míg elmondtam neki köszöntő versemet.

Most nézem anyám, ő már nem vidám,
Szeme sem mosolyog már reám.
Arcát a sírás elgyötörte,
Testét a bánat összetörte.

Vigasztalni szeretném, és kárpótolni,
Feledtetni a keserves éveket,
De csak állok némán, lehajtom fejem,
És szégyenkezem.

Nem tudom, BORDÁS ÉVA elítelt (Kalocsai Fegyház és Szig. B.) saját emlékeit dolgozta-e föl, vagy egy másoktól hallott kis történetet ír-e le, de az bizonyos, hogy az ünnep kedvessége, hangulata soha nem az ajándék nagyságán, hanem az ajándékozó azon szándékán múlik, hogy — örömet akar okozni:

Két apró gyermek tipeg a hosszú, napsütötte utcán. Bar-na fűrtjeiken táncot járnak a kósza napsugarak. Kurta szoknyácskájukat meg-meglengeti a lágy szellő. A járdákon nagy a forgalom. A két kislány tanakodva áll meg egy virágüzlet tarka színekben pompázó kirakata előtt. Piciny orrukát szorosan az üveghez nyomva csodálják a szegfű, tulipán, nárcisz csokrokat.

— Kati! — szolt az egyik. — Gyere. Most bemelegyünk, és...

— Várj egy kicsit, Julika. Én már kiszámoltam, hogy pont egy forinttal több van, mint amennyibe az a szép szegfű kerül. Nem számít, gyere, siessünk, mert Anyuka már biztosan türelmetlen!

Az üzletből kijövet büszkén, magabiztos léptekkel siettek hazafelé a tömegben. Julika vitte az iskolatáskáját, Kati pedig felemelt fejvel a rózsaszín papírba csomagolt virágot.

A lépcsőházban egyre jobban erőt vett rajtuk a szorongás.

Vajon Anyu mit szol majd? Mi lesz, ha megharagszik a késésért? Halkan nyitották ki az ajtót. A konyhából kihallatszott az edények csörömpölése.

— Julika, siess már, én úgy izgulok. Juj, de türelmetlen vagyok. Tedd már le azokat a táskákat. Anyu mindjárt észreveszi, hogy itthon vagyunk.

Kézenfogva indultak a konyhába. A fiatalasszony már nem először pillantott idegesen az órájára, amikor ketten végre beléptek a konyhába, kezükben a virággal. Kati feltörő könnyeivel küszködve, éneklő hangon szavalni kezdett:

— Anyák napján fogadd el
Virágunkat ezenel...

Az anyuka nem is hallotta tovább a mondókat. Szemére könnyfátyol borult, csak azt érezte, hogy ezért érdemes volt élnie, küzdenie, harcolnia. Már azt sem tudta, mikor fonódtak nyakára a bársnyos, piciny karocskák, csak saját szavait hallotta, ahogy zokogva tör föl belőle:

— Kislánykáim! Drága picikéim! Köszönöm, köszönöm...

Mit jelent ez a szó: édesanya? És mit jelent közelsége, simogatása... s mit jelent hiánya — erről szólnak a következő versek. Az első — részlet — szerzője GÁBOR IMRÉNE (Kalocsai Fegyház és Szig. B.) címe: Anyák.

Szobátokat áraszsa el a friss orgona illata,
Melyet gyermekeitek hoztak e szép napra...
Az este, ha fáradtan lepihenetek, álmodjatok rólunk,
Mert a távolból, gondolatban, mi is Veletek vagyunk!

Papírra rajzolt virágot küldünk a levélben,
Mi, akiket az emberek „rossznak” neveznek.
Könnyek közt írjuk a köszöntő verseket,
Drága Édesanyák, Nektek, kik felneveltetek!

Édesanyám... igaz fiúfi szeretet hangja csendül ki KÖBOR BAKÓ JÁNOS elítelt (Márianosztrai Fegyház) sorából:

A Te hited: új erőt fakasztó,
Annyi jószágod — sima, tiszta tő.
Lelked rózsája: biztató szavad.
Minden szírmából új élet fakad.

Tegnap éjjel Nálad jártam,
Ráncos kezű csókolgattam,
Ősz hajadat simogattam,
Remegő két kezemmel.

Holdugáron Föléd szálltam,
Bánatod lelkembe ittam,
Tört arcodat cirógattam
Álomlátó szememmel.

Hulljanak Rád hajnali fények,
— csillogó, fényes, színes üvegek —
Leülök most a kisszékre, melléd
— féltő két kezem innen őzri álmodat —,
S vágyam rokkáján fonok köréd
Sok-sok bársnyos, lágy fény sugarat...

„A mártír” — BERÉNYI ANTALNÉ elítelt (Kalocsai Fegyház és Szig. B.) szomorúan találó címet adott versének, amely az édesanya arcát más oldalról villantja fel (részlet):

Lábai is alig bírják már,
Kezében bot, azzal jár.
De megy! Egész nap meg nem áll...
Ez az asszony az én jó Anyám.

Aggódva virraszt éjszakákon át,
Szeme könnyes, a sírástól alig lát.
Életében szenvedett már oly sokat,
Csoda, hogy eddig még össze nem roppant.

Miért fáradnak el az édesanyák olyan korán — erről szól BERÉNYI ANTALNÉ másik verse:

Reggeltől estig dolgozott serényen,
Este nekünk mondott szép meséket,
Lágy altatót dúdolt felettünk,
Míg álomba el nem szenderültünk.

Elszállt az idő, elmúltak az évek,
Fekete hajából lassan hófehér lett.
A sok munkától hajlott már a háta,
Kérges a két keze, s fáradt a lába.

Fáradtan is megy, meg nem áll,
Aggódva virraszt sok-sok éjszakán.
Mikor körötte alszik mindenki más,
Lelkéből akkor tör föl a zokogás.

Sír. — A szeme könnyben ázlik,
Siratja lányát, s unokáit.
Minden neszre figyel, minden koppanásra,
Vár valakit nagyon... de hiába várja.

S ha nincs már az, akit Édesanyának nevezünk, elmenete után nem vigyáz már emlékével a gyerekeire? GÁBOR IMRÉNE (Kalocsai Fegyház és Szig. B.) erről ír:

Mint felnőtt, sokat gondolok Rád,
Hiszen Te voltál az Édesanyám!
Az ember ezt meg csak akkor érthette,
Amikor már neki is volt gyermeke.

E napon a virágot a Te sírodra teszem,
És köszönöm, hogy életet adtál nekem.
Emléked segít hozzá engem,
Hogy a jó útról többé el ne tévedjem.

Hogyan lehet ezt az ünnepet a lehetőségeken belül még is emlékeztetéssé tenni? Ehhez adnak „jó tanácsot” és „útbaigazítást” SZILAS ADOLFÉNE és BODNÁR TIBORNÉ elítelték (Baranya megyei Bv. Int.):

AZ ÉN UTAM.

Az egyetlenben mindenkinek volt kerékpárja. Én egy barátomét használtam, és arra gyűjtöttem a pénzt hogy vásárolok egyet magamnak. Társaim ismerték otthoni helyzetemet, anyám betegségét és a maguk módján tisztelték is a viselkedésemért. Ezt szándékoztam a magam javára kihasználni. Irtam egy levelet az egylet vezetőjének — egy névtelen levelet —, mintha a-lar-lyik társam írta volna. A levél, emlékszem szerint így szolt: „Mivel Takács Balázs-nak nincs kerékpárja és szülei sem tudnak venni, vegye meg az egylet a saját pénzéből, amit Balázs vagy visszafizet, vagy nem.” Megjegyzem, az ötlete, egyik osztálytársam, Gereznai Tihamér vetette fel. A gondolat tehát nem az enyém volt, csak felhasználtam. Teg-irtam a levelet, bedobtam az egyletvezető levelesládájába, és vártam.

Emlékszem jól, már nem bíztam a sikerben. A levél, edobása után jutott eszembe, hogy az írásomról rám fognak ismerni. És ha nem ismerik meg az írásomat? Gereznai úrvis elárul. Így is történt. Nem bíztam eljárásom sikeré-
ben, és mégis játszottam a gondolattal, milyen érzés lesz az, amikor kerékpártulajdonos leszek. De megfordult az agyamban az is, hogy felelőségre vonnak. Azóta is szeret-ly játszani gondolatban a lehetetlen helyzetekkel.

Nem éreztem teljesen g-talannak a kérést, mert nyolc-száz forintja volt az egyletnek, melynek hatod része az én munkám eredménye volt. Reménykedés és lemondás között telt el három nap. Balsejtel-meim hamar beigazolódtak. Apámat behívták az egylet-be, később engem is. Elém tet-ték a levelet. Nem tagadtam.

Az egylet vezetője egy gaz-dag parasztfiú volt. Szavaiból érződött, hogy sajnál. De nem féy dr. Pataki Bernardin, egyik tanárom. Szó nélkül kaptam tőle néhány pontot. Apám — akiből dőlt a pálin-kaszag — engedelmesen követ-te, mert úgy gondolta, hogy amit a nagy tekintélyű tanár-jónak tart, az ránézve is kö-telező.

Csak egy fiú akadt, aki meg-értett. Horváth Balázs. Bátor volt és okos. Ő szembe mert szállni még Pataki Ber-

Az ünnepre előre készülünk, „gyűjtögetjük” a műsort, anyák napján például csak az ANYA fogalommal szórakoztatjuk egymást.

Bárki kipróbálhat egy receptet, ha van kedve hozzá: Hozzávalók: kettő vagy akárhány ember, korra és nemre való tekintet nélkül, személyenként megfelelő mennyiségű figyelem és jóakarát. Ülőhelyzet, arccal egymás felé.

Valaki kezdje el. Az Anyáról beszélni akár versben, akár prózában, bárki tud. A siker fontos kelléke, hogy mindenkit végighallgassunk. Akik csak kószolgatják még az ilyesfajta megemlékezést, annak ajánlunk bevezetőként egy szép anyaverset. Valaki biztosan tud idézni ilyet, hiszen jóformán nincs olyan írónk vagy költőnk, aki ne örökölt volna meg az Anyát! József Attila, Várnai Zseni, Kaffka Margit, Petőfi Sándor... sorolhatnánk tovább. Mire szívből igazán belejönne, már vége is van egy ilyen rácsos-ünnepi délutánnak...

A bölcsek szerint: Jó körülmények között élni a leg-egyszerűbb, eléréséhez nem kell más, mint leszokni a feledékenységről. Nekünk is minden bajunk abból származott, hogy megfeledkeztünk Anyáink könnyeiről, s gyerekeink mosolyáról... Legyenek csak ünnepontó cikkek a sajtóban! Tanuljunk egy kicsit őszintén emlékezni! Átkos feledékenységekben mindannyiunkra ráfér egy kis figyelmeztetés. Ezen a napon mi, anyák próbáljuk meg a kezdeményezést, vessenek latba minden zárkában minden csodát, ami a szívükben születte, amikor életet adtak, és ami azóta is ott van, csak néha elfeledkezik róla az ember...

A könnyeket sem kell szégyellni! Az idén könnyek és aggódó szívobogás Édesanyáinkért — vagy emlékeikért — és holnap biztosan mosoly, s virág lesz belőle!

SZABÓ LÁSZLÓNÉ elítélte (Kalocsai Fegyház és Szig. B.) soraival zárjuk az összeállítást. Ha gondolatai itt-ott borúsak, „ünnepontó” is, mint ahogy azt az előző írás szerzője találon megállapította, soraiból az újra magára találó édesanya tárgyilagos, gyerekszerető hangja csendül ki:

Szomorúan figyelem az utcáról beszűrődő zajokat, hiszen odakinn zajlik az élet — nélkülünk. Egyszer csak szívem melegítő gyerekzibongás üti meg fülem: pirinyó kis emberpalánták tipegnek el, nem is sejtve, hogy a falakon túl milyen érzéseket és gondolatokat indít el vidám csacsozásuk...

A szürke, lassan múló időből kiemelkedik ez a nap. Ha csoda történne, vagy varázsló lennék, ezen a napon nem lenne szomorú, könnyes szemű anya (és a többi napokon? Egy nap még kevés... a szerk. megj.). Varázspálcámmal boldogságot osztogatnék, minden gyerekre büszke lenne az édesanyja, azt érezném, érdemes volt sok-sok gondot fölnevelnie; büvös pálcámmal fölkeresném a szociális otthonokat, és eltüntetném a gyermekeiket már útnak indított, egyedül hagyott anyákat. Varázsszövegemen minden anya gyermekei mellett ülne, s egyetlen könnyecpp sem hullna azért, aki börtönben van.

De — nincsenek csodák. Én is csak egy anya vagyok — itt benn. Földézem anyám alakját, aki szüntelenül dolgozott, s ma nem tudok sírjára egy szál virágot sem vinni. Gyermekeim pótolják helyettem, akik csak a halott nagymamához juthatnak el, mert édesanyjuk megszegte a törvényeket. Gyermekeim, akik ma senkinek sem tudják elmondani, hogyan indultak el az ELETBE, az én irányításom nélkül. Egyedül, anya nélkül kell szembenézniük mindenrel — pedig csodálatosan szép dolog az anyában soha nem csalódnai, mindig felnézni rá, példaképnek tekinteni. Nekem ez nem adatott meg, gyenge voltam, nem tudtam anyámat utánozni, s gyerekeim nem tekinthetnek követendő példának. Nehéz volt a bíróság előtt állni, de sokkal nehezebb volt elviselni gyerekeim könnyeit, csalódását.

Milyen anyák vagyunk mi, hogy utólag sírunk, amikor miénk a felelősség, ha gyerekünket valami baj éri — innen nem tudunk vigyázni rájuk, mellettük lenni! Igaz, az állam gondoskodik a széthullott családok gyerekeiről — de az anyai szeretetet pótolni senki és semmi nem képes! Hogyan fogunk a kérdő gyerekszemeknek számot adni, hol voltunk ilyen soká, és miért? Amíg él bennük az anyai szeretet, addig kell megváltozunk, mert vágyódnak utánunk, és hiányolnak bennünket.

Nem szabad letérnünk az egyenes útról. Néha nehéz ott haladni, de CSAK OTT foghatjuk meg a belénk kapaszkodó gyerekeket... Ma este megfogadjuk, hogy nem lesz több olyan anyák napja a szabadulás után, amikor nem tudjuk átvenni a kis kezekben szorongatott virágot, hogy minden kislány és kislány megtalálja előbb-utóbb az anyukáját úgy, hogy nem is veszi el soha többé... A zöld utat ezentúl a maszatos pofik, a csillogó gyerekszemek mutatják, amelyek visszatartó hatása minden vasrácsnál ezerszer erősebb.

H. A.

nandinnal is. Igaz, hogy ezt az emlékezetes szembeszállást nem úszta meg büntetlenül. Az történt, hogy egy reggel nagy zaj volt a tereben, amikor Pataki Bernandin belépett. Horváth Balázs a pad tetején állva, arcintorokat vágva, neveléses hangon utánozta az osztályfőnököket.

— Csend legyen! — kiáltotta el magát a belépő tanár. Horváth Balázs a padról leugorva nem fejezhette be monddokáját.

Pataki Bernandin rákiáltott. — Hallgass, Horváth! — Nem hallgatok! — mondta farkasszemtel nézve a pulykavörös tanárral.

— Honnan veszi ezt a mérészséget, hogy így válaszoljon a tanárjának? Azt hiszi, nem tudom, hogy maga az osztály rossz szelleme? Üljön le!

Ennek a szóváltásnak néhány nap múlva meglett az eredménye. Horváth Balázst, az osztály legjobb tanulóját, kicsapták a gimnáziumból. Feikendős falusi néni és egy csizmás paraszt bácsi jött érte. A szülei voltak. Elvitték egy másik gimnáziumba, ahol folytatta tanulmányait. Sajnáltam Horváth Balázst, mert keréknárszerzési csinvtévésében egyedül ő állt megértően a pártmra talpnyaló osztálytársaimmal szemben.

Az eset után kerültem a miséket, akkor mentem templomba, ha üres volt. Nem maazamat, inkább szüleimet sajnáltam a szűgyen miatt. Saj-

náltam apámat, hogy mozdulatai meghunyászkodók, pofonjai szinte bocsánatkérők voltak. Az ő akaratlankülisége támasztott bennem lelkiismeretfurdalást, talán ezért gondolkodtam először el komolyan, ez juttatott el tettem értékeléséhez. Nem kaptam otthon szemrehányást, a pofonokat is elfelejtettem. De még ma is emlékszem dr. Pataki Bernandin szavaira: „Olyan vagy, mint a kívül hibátlan, de belül rothadt alma.” Igaza volt? A cselekményt önmagában tekintve, talán igen. A körülményekre nem volt kíváncsi, mint később, újabb cselekményeim körülményeire néha mások sem.

Szüleimmel együtt szűgyenkeztem. Valódi szűgyen volt, pénz nélküli. Az egy-egy gyűlésen is megtárgyaltak. Valaki azt javasolta, hogy osszuk fel a pénzt. Így jutottam a százötven forinthez. Apa is pótolta az egyik sikeres kártyacsata nyereségéből és ineglett a kerékpár.

Az egyik egyetji vezetőségi tag mondta az eset után: „Ha újságból vágod ki a betűket, és felragasztod egy papírlapra, vagy géppel írod, nem jöttek volna rá...”

Keréknárügyem óta hiába múlt az idő, mindig maradt bennem egy kis keserűség, és rászoktam arra, hogy először az érem másik oldalát igyekezzem meglátni. Az „árúnak” azt az oldalát, amely a ke-

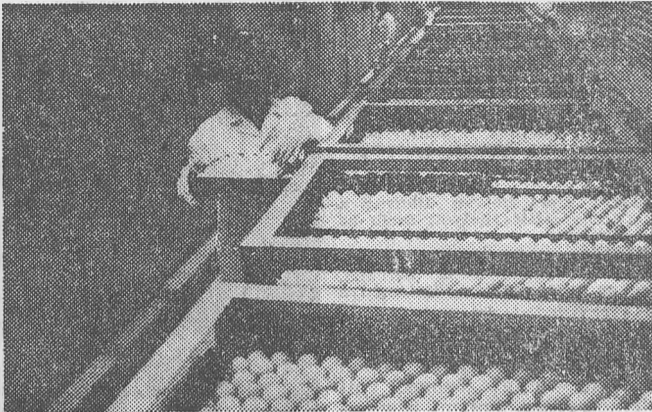
BÁBOLNA

Imperiál — és naposcsibék

A háború súlyos károkat okozott a bábolnai gazdaságban is. A felszabadulás után visszatérő emberek az istállókat csaknem üresen találták, az országos híru törzssállományból alig maradt egy-két mén. A bikáknál és a kosoknál hasonló volt a helyzet.

mi történt? Észre sem vették, s Bábolnából nagyon szép gazdaság lett.

Együtt tanulmányozunk egy térképet. A borítólapon ez áll: Mezőgazdasági Kombinát, Bábolna.

A teljesen automatizált keltetőállomás

Legjobban az arab és a lipicai ménes elvesztése fájt azoknak az embereknek, akiknek annyira a szívükhöz nőttek a lovak. De biztosak voltak abban, hogy az üres istállók ellenére fog még dübörögni bábolnai ménes alatt a Bakony lejtője, hogy ez a gazdaság ismét méltó lesz régi nagy híréhez...

Csaknem ezó szerint idézzük az egyik szemtanú visszaemlékezését:

— Nagyon fájt, amit akkor ebben a gazdaságban találtunk. De megállapodtunk, hogy mindezek ellenére dolgozni kell! Aki vet, az aratni is fog. Nagyon sokat dolgoztunk. A mai szemmel nézve, neveléses fogatokkal... Ökör, ló, szamar. Mindenünk volt... Vetettünk. Mert olyan a parasztember, hogy elég neki egy kapa, és életet teremt a földön! Nekünk pedig földünk volt éppen elég. Sok is ahhoz a gazdasági felszereléshez. Később jóval több lett... Aztán a megnövekedett földterülethez már gépi felszerelést is kaptunk. Hogy akkor

A Heti Híradó XVIII. évf. 15. számában megjelent keresztretjény helyes megfajtése a következő: Csak a gyávanak van szükségük folytonos sikerekre.

Könyvjutalmat nyertek: Orbán György előzetes, Kaposvár; Farkas János elítél, Esztergom; Szolnoki János elítél, Satoraljaiújhely; Ignác Lajos elítél, Márianosztra; Szabó János, Márianosztra.

reskedő kirakatában befelé van.

Apám egyik reggel elutazott Sopronba. Este nem jött haza. Anyám éjfélig várta, aztán ruhástól ledől az ágyra. Másnap sem jött apa. Harmadnap sem tért haza. Később egy lap érkezett tőle Ausztriából. Irta, ne haragudjunk rá, disszidált. Néhány hónap múlva pénz is küldött, majd hosszú levelet írt Angliából.

Egy barna gimnazista lányam szeretettük egymást, és nagy veszekedéseket folytattunk olyan problémákról, amelyeket papíron próbál megoldani az emberiség évszázadok óta. Már volt néhány tucat kötetből álló könyvtáram, de kicsinek és hiányosnak találtam. Nagyon sokat akartam.

A barna gimnazista lánnyal a „könyvbarátok” tagjaként számoltgattuk a pontokat, hogy mennyit kapunk ingyen a vásárlások után. Kikalkuláltuk, hogy ha Solohov Csendes Donját készpénzért megvesszük, akkor a tartalékban levő és új pontjaink alapján ingyen megkapjuk a Kétezer év festészetét.

Egyikünk sem tudott rajzolni. Talán éppen azért kívántuk annyira, hogy a ragyogó tehetségek gyönyörű munkája nyomán legalább vizuálisan és mindennap hozzáférhetővé váljon minden szépség számunk-

másfél millió a törzssállomány! A lóállomány nem egészen kilencszáz. A gazdaság évi tojástermelése kétszázötvenmillió darab körül van. De a gazdaságnak nem a tojás értékesítése a célja, hanem a naposcsibéké. Csak a bábolnai központban évente hatvanmillió naposcsibét keltetünk! Keltetőállomásokat állítottunk fel a gazdaság területén kívül is, mivel a tojást könnyebb szállítani, mint a kicsibéket. Van ilyen keltetőközpontunk külföldön is; például Ammanba különrepülőgépet viszi a bábolnai tojásokat. Az amman, központból a közel-keleti országokat látjuk el naposcsibékkel. Belföldön területi felosztás szerint állítottunk fel keltetőállomásokat.

Szerettünk volna mi is látni egy ilyen keltetőállomást. Vendéglátóink azonban a vetítőszobába invitáltak.

— Minden érdeklődőnek filmen mutatjuk be a bábolnai baromfitenyésztést. A film sokkal többet mond, mint amennyi kint látható. Hamarosan megértettük, miért készülnek színes filmek Bábolnán az állattenyésztésről. Ugyanis a baromfitelen minden csak üvegen át volt szabad megtekinteni. Az istállóba belépni szigorúan tilos! Az elővigyázatosságnak egy-

— Miért került sor a régi név megváltoztatására?

— Bábolna már nem egyszerűen állami gazdaság. Nem a terület megnövekedése hozta ezt magával, hanem a termelésben bekövetkezett szer-

kezeti változások. Persze, hozzájárult ehhez az is, hogy ennek a gazdaságnak ma közel húszezer hektár földje van... Bábolna már nem a lovairól ismert a szakemberek körében. Nem mondtunk le a lótenyésztésről, de ez ma az egyik legkisebb „üzemágunk”. A Bábolnai Mezőgazdasági Kombinát a baromfitenésztésről lett nemzetközi híru. Több mint

Felvonulással kezdődik a hagyományos lóárverezés...

szertü oka van: hatalmas értékre kell vigyázni.

Az elő- és utókeltetőket is csak üvegen át nézhetjük meg. Azt is, ahogyan a naposcsibéket „csomagolták”.

Viszont a színes film minden elmondott. Azt is, többek között, hogy Bábolna nemzetközi kapcsolatai mennyire kiterjedtek. De a gazdaság csak olyan helyre szállít naposcsibét — az országon belül és az ország határain túl is — ahol a vevők kötelezik magukat a Bábolnán előírt technológia betartására. Minden nagyobb állomáson jelen vannak bábolnai szakemberek. Mi több, Bábolna szállítja a baromfiistállók felszerelését is. Ugyanolyan istállókat kap a Szovjetunió, Csehszlovákia, Ausztria, az NSZK — és ki győzné felsorolni valamennyi külföldi partner nevét —, mint amilyenben Bábolnán nevelik a baromfit. Ezek az istállók teljesen automatizáltak, programvezérléssel működnek. A takarmány összetételét is előírja Bábolna. Hogy erre

ra. Szóval meg kell venni a Csendes Dont.

A barna gimnazista lányam al-bérlő volt, és házigazdája valamilyen adatgyűjtésén dolgozott. Gépelni nem tudott, de volt egy öreg táskmásinája. Jegyzeteit én gépelem az ő gépén. Fízett is mindig érte. Mindig jól jött a pénz. Az öreg három hétre nyaralni ment. Addig munkám sem volt nála. Tehát három hétig nem kell a gép. Betenni a zálogházba! És meglett a Csendes Don és a Kétezer év festészet. Efeljtkéztünk időre, térről, minderről. Na meg a három hétről is. Mai napig sem tudom, hogy milyen módon került vissza hozzá a gép, és hogy került a rendőrségre az ügy. A főkapitányságra idéztek be. Anyám is eljött velem.

Egyes képek kiesnek az ember emlékezetéből, más képek élesen megmaradnak. Velem is így van. A rendőrségi kép eleven. Poros előszoba, boltív, aktaszag, áporodottság. Egri alezredestől két nagy pofont kaptam. Anyukám előtt. Azt, hogy előtte kaptam, őszintén fájt. Jegyzőkönyvet vettek fel és hazaengedtek. Kieső képek, kieső idő...

Idézést kaptam a bíróságra. A tárgyaláson kérdeztek, én válaszoltam, és az volt az idegítő érzés, hogy nem tudtam, mit akarnak.

T. K.

(Folytatása következik.)

miért van szükség? Azért, mert a gazdaság elérte a világszínvonalat baromfitenyésztésben és ezt a színvonalat tartani is akarja. Ennek pedig csak a szigorú ellenőrzés lehet a biztosítéka...

Szót kell ejteni a másik filmről is. Ez a film a sertés-tenyésztést mutatta be.

A sertésfeltepeken semmivel sem kisebb a szigor, mint a baromfiistállókban. Belépni itt is tilos. Viszont a filmből megtudtuk, hogy Bábolna ma is jelentős törzssállományt ad az országnak — s évente még legalább tizenkétezer hizottsertést. A gazdaság anyabocá-állománya jóval meghaladja a kétezeret.

Bábolnán járva, az ember nem tud szabadulni bizonyos tradícióktól. Valamikor Bábolna mégiscsak a lótenyésztésről volt híres...

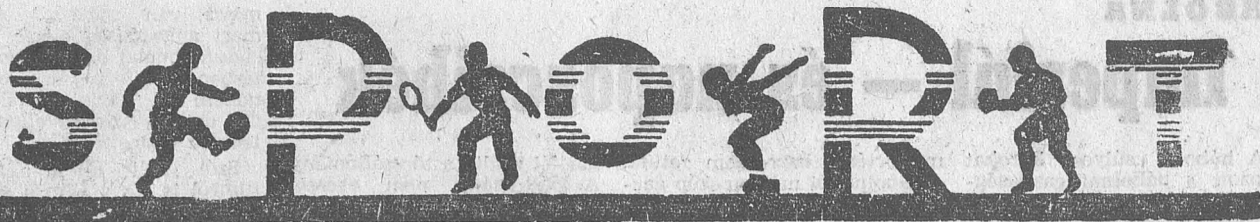
— Mi maradt meg a régi hagyományokból? Illetve: hogyan ápolják a hagyományokat? — Ez volt a következő kérdés, miután a legalább harminc kilométeres útunkat befejeztük.

— Bábolna soha nem mondhat le a lótenyésztésről. Erre minket a múlt kötelez. Legszébb eredményeinket a felszabadulás után értük el, az arab és az angol telivérrel. Ezekre a törzsekre nagyon vigyázunk. Ilven tiszta arab állomány kevés van Európában...

A „törzset” csak annyira engedték ki, amíg a fényképfelvétel elkészült. Szeles

...Ki ad többet érte?

NB I: Mérleg

Függetlenül attól, hogy a nemzetközi labdarúgásban egyetlen magyar résztvevő sincs, mozgalmar marad a futballmájus, hiszen minden szerdára jut egy-egy döntő mérkőzés. A magyar utánpótlás válogatott az EB elődöntőjében Harkovban játszott a szovjet együttesrel (0:2). A visszavágóra május 7-én Kazincbarcán kerül sor.

A bajnokság 25. fordulójában az Újpesti Dózsa változatlanul tartja első helyét. A Ferencváros azonban már nem érezheti biztonságban magát, mert korábban a Videoton, legutóbb pedig a Tatabánya zárkózott fel mögé, s második helyezését csak jobb gólarányának köszönheti. Hétről hétre változik a harmadik-hatodik helyezést elfoglaló csapatok játéka, örömet vagy bosszúságot okozva egy-egy klub szurkolóinak.

A Vasas-Bp. Honvéd labdarúgó-mérkőzést néhány éve még rangadónak illet nevezték, ám a két fővárosi csapat szerény helyezése most nem emelte a találkozó rangját. A Vasas ősszel gyengélkedett, a kiesésőzónában tanyázott, tavasszal viszont magára talált. Legutóbbi öt mérkőzésének mérlege: négy győzelem, egy döntetlen. A Bp. Honvéd továbbra is hullámvölgyben van, korábban a Csepeltől szenvedett vereséget, most pedig a Fáy utcában hagytak két pontot.

Góllövőlista: 23 Kozma (Bp. Honvéd), 13 Koritár (MTK), 12 Bene (Ú. Dózsa), 11 Fazekas (Ú. Dózsa), 11 Kómvés (Tatabánya), 9 Branikovits (FTC), 9 Kovács (SBTC), 9 Váradi (Vasas), 9 Máté (FTC).

Vasas-Bp. Honvéd 3:1
Fáy utca, 6000 néző, vezette: Palotai. Góllövők: Váradi, Müller, Váradi, illetve Kozma.
Vasas: Mészáros — Vida, Lakinger, Vidács, Kántor — Török, Komjáti (Tóth B.), Kovács — Müller, Váradi, Gass (Sipőcz).
Bp. Honvéd: Lévy — Kelemen, Ruzsinaszky, Egervári, Lukács — Pál, Fintér (Füle), Szűcs — Morgos, Kocsis, Kozma.

Rába ETO-Ú. Dózsa 1:1
Győr, 15 000 néző. Vezette: Somlai — Jól. Jól. talajú pálya, időnként erős szél. Gólok: Fekete (52. p.), Péntés (68. p.).
Ú. Dózsa: Szentimányi (Szigeti) — Noskó, Harsányi, Horváth, Nagy — Dunai III., Tóth (Kellner) — Fekete, Bene, Fazekas, Zámbo. Rába: Borbély — Baumann, Pozsgai, Sebők, Izsáki — Varsányi (Glázer Z.), Somogyi, Glázer R. — Péntés, Stolcz, Csídel.

SBTC-FTC 1:2
Salgótarján, 11 000 néző. Vezette: Münz — nagyvonalúan. Borús idő, jó pálya. Gólok: Szóó (4. p.), Martos (39. p.), Máté (55. p.).
FTC: Géczli — Vépi, Bálint, Megyesi — Juhász, Eipel — Kelemen, Branikovits, Máté, Kú, Martos.
SBTC: Magyar — Kegve, Kmetty, Vertig — Horváth, Varga, (Barta) — Szóó, Kaidi, Kovács (Berindán), Básti, Jeck.

Dorog-SZEOL 3:0
Dorog, 800 néző, vezette: Nagy B. — megfelelően. Széles idő, pompás gyeplő. Gólok: Gubán (25. p.), Tóth (58. p.), Horváth (65. p.).

NB I B	
MÁV DAC—Olajbányász	2:2
Oroszlány—Kecskemét	2:0
Eger—Kossuth KFSE	2:0
DVSC—Komló	0:0
DVTK—Budafok	4:0
SZMTE—Várpalota	2:0
Dunaújváros—Békéscsaba	1:1
Bp. Spartacus—Pénzügyőr	3:0
Széksárd—Ganz-MAVAG	0:1
1. DVTK	27 15 7 5 52—21 37
2. SZMTE	27 13 8 6 39—23 34
3. Komló	27 13 7 7 31—20 33
4. Békéscsaba	27 12 9 6 29—25 23
5. MÁV DAC	27 12 9 8 33—25 33
6. Dunaújváros	27 10 9 8 31—36 29
7. G.-MAVAG	27 9 10 8 22—26 28
8. KKFSE	27 10 7 10 32—33 27
9. Budafok	27 8 11 8 28—31 27
10. Eger	27 10 6 11 34—36 26
11. Bp. Spartac.	27 9 7 11 31—35 25
12. Olajbányász	27 8 9 10 30—38 25
13. DVSC	27 6 12 9 24—29 24
14. Széksárd	27 7 9 11 21—25 23
15. Oroszlány	27 7 9 12 24—34 23
16. Pénzügyőr	27 8 6 13 36—46 22
17. Kecskemét	27 6 9 12 30—46 21
18. Várpalota	27 6 8 13 20—31 20

Dorog: Schnitzer — Aspirány, Tóth, Kiss, Berecz — Horváth, Gubán, Gabala — Ecker, Laczko, Bartalos (Takács).
SZEOL: Gujdar — Hevesi (Kozma II.), Varga, Virág, dr. Bánfalvy, Dr. Pataki (Zámbo), Mészár, Vörös, Szeghalmi, Vass, Antal.

Tatabánya-PMSC 2:1
Tatabánya, 8000 néző, Vezette: dr. Vincze — megfelelően. Széles, napos idő, jó pálya. Gólok: Takács (7. p.), Kómvés (45. p.), Kardos (65. p.).
Tatabánya: Brúnj — Hernádi, Kovács, Néder, Horváth — Arany (Salló), Szabó, Knapik — Takács, Kómvés (Nagy), Tóth.
PMSC: Rapp — Kincses, Maurer, Kocsis, Tóth I. — Bálint, Konrád — Zámbo, Juhász, Bencsik (Tóth II), Iványi (Kardos).

Haladás-ZTE 2:0
Szombathely, zárt kapuk mellett. Kellemes idő, kitünő pálya. Vezette: Emsberger, egy 11-es nem adott meg a Haladásnak. Gólok: Király (50. és 64. p.).
Haladás: Szarka — Kereki, Horváth, Németh, Kabak — Halmosi, Párkás, Kulcsár — Fehérvári, Király, Hauzer.
ZTE: Bolemányi — Papp Z., Papp A., Molnár, Mihalecz — Józsi, Tóth, Soós — Kelemen (Szi-macek), Szabó, Bita.

Egyetértés-Videoton 2:0
Szönyei út, 4000 néző. Vezette: Szilvási — több hibával. Széles idő, szép napsütés, helyenként „buckás” pálya. Gól: Siklósi (9. p.), Welmer (80. p.).
Egyetértés: Hajdú — Bodnár, Józsa, Komáromi, Szigeti — Straub, Siklósi — Vágvolgyi, Selenka, Szurmi (Weimper), Turai.
Videoton: Kovács L. — Nyitrai, Nagy III., Fejes, Mester — Kovács J., Hartványi, Burka — Trieber (Kuti), Bogáti, Szalmási (Jan-kovics).

Csepel-MTK 3:2
Csepel, 5000 néző. Vezette: Hévízi — körültekintően. Erős, kesztyűs szél, gondosan nyírt gyeplő. Gólok: Csordás (27. és 86. p.), Borsó (54. és 56. p.), Bartos (60. p.).
Csepel: Fekete (Hajdú) — Godán, Sándor, Kandi, Hunyadi — Vellai, Somogyi, Gulyás (Varga) — Bartos, Csordás, Buronyi.
MTK: Gögös — Sárközi (Kánási), Dunai, Csorna, Csetényi — Kovács, Borsó — Koritár, Kunszt, Kiss, Becsei.

1. Ú. Dózsa		2. FTC		3. Tatabánya		4. Rába ETO		5. Videoton		6. Bp. Honvéd		7. Pécs		8. MTK		9. Csepel		10. Vasas		11. SBTC		12. Haladás		13. ZTE		14. Egyetértés		15. SZEOL		16. Dorog			
25	15	5	5	59	28	35	25	12	8	5	46	24	32	25	12	8	5	32	30	32	25	12	7	6	31	28	31	25	30				
25	12	8	5	46	24	32	25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28			
25	12	8	5	32	30	32	25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28			
25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28	
25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28	31	25	30	25	12	7	6	31	28	
25	13	3	9	47	29	29	25	9	7	7	23	23	27	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31
25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25	10	6	9	35	31	26	25												

GYÓGYSZÁLLÓ Balfon

Háromszáz személyes gyógyszállót kapott Balf. A 84 millió forintos költséggel épülő kombináthoz étterem, eszpresszó, medencék és kádfürdő épül. Az új gyógyfürdő kivitelezője a Győr megyei Állami Építőipari Vállalat, tervezője Kun Attila Ybl-díjas építész.

Aktívaértekezlet Kőbányán a kongresszusi munkafelajánlásokról

A kőbányai üzemek gazdasági vezetői, társadalmi aktivistái, szocialista brigádvezetői az Egyesült Villamosgyár művelődési házában aktívaértekezleten tárgyaltak a kongresszusi munkaverseny kibontakozásáról. A szocialista brigádvezetők elmondták, hogy vállalatuk kollektívái a XI. pártkongresszus és hazánk felszabadulásának 30. évfordulója tiszteletére nagy értékű munkafelajánlásokat tettek; teljesítésükkel az ötéves terv sikeres megvalósítását segítik.

A Kőbányai Textilművek dolgozói például elhatározták, hogy ruhagyáraink, köztük a Szegedi Ruhagyár felajánlásához kapcsolódva, az idén 1,2 millió méter szintetikus anyagot készítenek terven felül. Az Egyesült Villamosgyárral 250 szocialista brigádjára a szervezésben és a műszaki fejlesztésben rejlik tartalékokat felhasználva 8 százalékkal csökkenteni az önköltséget. A Phylaxia oltóanyagtermelő vállalat kollektívájának nevében Mátyás Jakabné elmondta, hogy 50 százalékkal növelik a borjútápszerek gyártását. Simándi János a MÁV Északi-Járműjavító Vállalat szocialista brigádvezetője arról számolt be,

hogy tovább növelik a javítási munkák tervszerűségét, az az üzemrészek pedig, ahol ő dolgozik, az idén egy Dieselmotort javít ki a terven felül. A MÁV Villamos Felsővezetéképítési Főnökség képviselőjében Kelemen István brigádvezető bejelentette: a vasút dolgozói 1974. december 31. helyett már november 30-ra befejezik a Szajol-Békescsaba-Lökösháza közötti vonalszakasz villamosítását.

A Finommechanikai Vállalat jelentős mértékben növeli exporttermelését, a Remixgyárban a technológiai fegyelmegőrtésére és a minőség javítására fordítják a legnagyobb gondot, az Öntődei Vállalatnál pedig — a lakásépítési program teljesítéséhez — az eddiginél teljesebben elégítik ki az igényeket öntöttvas radiátorokból. Szinte valamennyi felszólaló azt is elmondta, hogy üzemének dolgozói a terület gazdaságát, szénítését is fokozottan segíteni akarják.

Az aktívaértekezlet résztvevői örömmel üdvözölték Szakali Józsefnek, a X. kerületi pártbizottság első titkárnak azt a bejelentését, hogy Kőbányán tömeges lakásépítés kezdődik.

Javaslatok az ifjúság lakáshelyzetének további javítására

Ülést tartott az Országos Ifjúságpolitikai és Oktatási Tanács. Megtárgyalta az ifjúsági törvény végrehajtásáról szóló jelentést és az ötdikét ötéves tervben megvalósítandó ifjúságpolitikai feladatokra vonatkozó javaslatokat. Ezt követően meghallgatta a felsőoktatási intézményekben tanuló házaspárok szociális helyzetéről szóló tájékoztatót. Az előterjesztések a közeljövőben a Minisztertanács elé kerülnek.

A tanács napirendjén szerepelt az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium előterjesztésében az ifjúság lakáshelyzetéről készített tájékoztató. Az elmúlt években több olyan intézkedés látott napvilágot, amely kedvezőbbé tette a fiatalok számára a lakáshoz jutást, és javították a lakásépítésben való részvétel pénzügyi feltételeit is. Ilyen a gyermekek utáni szociálpolitikai kedvezmény; az ifjúsági lakásépítés munkáltatói támogatása; a munkásoknak járó külön állami támogatás; a lakásépítő

szövetkezeti formák elterjesztése. A tanács tagok a szétosztásra kerülő lakások mintegy 40 százaléka juttatták a fiatal házaspároknak.

A tanács javasolta, hogy az illetékes szervek további intézkedésekkel, újabb lakásépítő szövetkezetek szervezésével, közművesített telkekkel segítsék elő a fiatalok lakásépítését. A fiatalok lakás gondjainak átmeneti enyhítésére és az alberti uzsora letörésére nagyobb számban építsenek szobabérlő-házakat.

A tanács végül megtárgyalta a kiadói főigazgatóság tájékoztató jelentését a gyermek- és ifjúsági könyvkiadás helyzetéről.

AZ 5. BRNOI árumintavásárt Andrej Barcak csehszlovák külkereskedelmi miniszter nyitotta meg. 33 ország 80 ezer négyzetméter területen bemutatja közszükségletű árukészletét. A legújabb termékeket.

(Folytatás az 1. oldalról)

Az egyenlő biztonság elve

A szocialista országok azt szeretnék, ha a politikai jellegű enyhülést katonai enyhülés egészítené ki. A Varsói Szerződés Politikai Tanácskozó Testületének ülése megerősítette az 1972 januárjában ezzel kapcsolatban kialakított álláspontját. A közép-európai haderőcsökkentéssel foglalkozó tárgyalások sikere lényeges hozzájárulás lehetne az enyhülés ügyéhez.

A szocialista országok 1973 novemberében átfogó, konkrét javaslatot terjesztettek a bécsi értekezlet elé, amely megfelelő alapul szolgálhatna egy kölcsönösen elfogadható megállapodás kidolgozására. A NATO-országoknak ugyancsak az ősszel tett javaslatára nem ad érdemi választ a szocialista tervezet pontjaira, nélküli a realitásokat, és nem fogadható el a megállapodás alapjául. Figyelmeink csupán az Északatlanti Szövetség szempontjából különösen fontosnak ítélt problémákra összpontosul.

A Magyar Népköztársaság álláspontja a közép-európai haderőcsökkentés kérdésében változatlan.

Mi teljes jogú résztvevőként, hazánk biztonságának érdekeitől vezettetve csak akkor kapcsolódunk be a tárgyalásokba, ha Olaszország ugyanezt teszi.

A dél-vietnami helyzet

Dél-Vietnamban nem tapasztalható előrehaladás a párizsi megállapodás politikai rendelkezéseinek a végrehajtásában, annak ellenére, hogy a dél-vietnami ideiglenes forradalmi kormány a konstruktív javaslatok sorával igyekezett előmozdítani a térség javát szolgáló politikai megoldásokat.

A dél-vietnami fegyveres harcok kiterjesztéséről, a megállapodásban előírt békes politikai rendezés megakadályozásáról a saigoni adminisztráció a felelős. Rossz szolgálatot tesz az ügynek az Egyesült Államok kormánya is, amikor támogatja ezt a nyilvánvalóan szerződészegő tevékenységet folytató rendszert.

Átfogó rendezést a Közel-Keleten

A Közel-Keleten a múlt évi októberi háború után, a nemzetközi enyhülés hatására bekövetkezett politikai és katonai változások eredményeként a korábbinál kedvezőbb körülmények alakultak ki a válságos helyzet rendezésére.

A múlt év végén a Szovjetunió és az Egyesült Államok közreműködésével, az ENSZ égíse alatt létrehozták a genfi békekonferenciát. Ennek a nemzetközi fórumnak a keretében lehetőség nyílik olyan igazságos rendezés kidolgozására, amely biztosítja az izraeli csapatok teljes kivonását a megszállt arab területekről, a palesztinai nép törvényes jogainak nemzeti törekvéseivel összhangban álló, érvényre juttatását, a térség valamennyi országa és népe békéjének, biztonságának és területi épségének szavatolását.

A Magyar Népköztársaság változatlanul támogatja az arab országok igaz ügyét, és kész az együttműködésre az igazságos, tartós béke létrehozásának előmozdításában.

Kuba hatása

Az elmúlt évben Latin-Amerikában bonyolult, ellentmondásos helyzet alakult ki. Az észak-amerikai monopóliumok a természeti kincsekben és nyersanyagokban mérhetetlenül gazdag és nagy stratégiai jelentőségű latin-amerikai földrész szorosabb behálózására törekednek.

Chilében változatlanul folytatódik a fasiszta katonai diktatúra terrorja, erős imperialista nyomás nehezedik Peru és Panama haladó katonai és néhai más polgári képviselői rendszerű latin-amerikai ország kormányára.

lista Kuba Mig korábban az amerikai imperializmusnak sikerült szinte teljesen elszigetelnie Kubát Latin-Amerikában, ma már egy sor latin-amerikai ország helyreállította a diplomáciai és kereskedelmi kapcsolatait. Kubával, és egyre határozottabban lép fel a Kuba ellen irányuló megkülönböztető intézkedések megszüntetéséért.

A szocialista közösség fellépése

A nemzetközi enyhülés, a békés egymás mellett élés soha nem tapasztalt sikereiben a fő érdem a szocialista közösségé. A szocialista országok aktív, egyeztetett nemzetközi fellépése, megalapozott, idejében előterjesztett, előrevívó javaslatok nagyban segítettek a kedvező kibontakozást. Elnyerték a világ haladó és békeszerető népeinek teljes támogatását, s végül is a tőkés országok kormányai sem térhettek ki előlük. A szocialista közösségben belül a Szovjetunió tette a legtöbbet a helyzet gyökeres megváltoztatásáért. A világ békeszerető százmillióinak törekvéseit ki-fejező, a Szovjetunió Kommunista Pártja XXIV. kongresszusán meghirdetett békeprogram, egyes konkrét szovjet javaslatok valóra váltásában a Szovjetunió párt-és állami vezetése, Leonid Iljics Brezsnyev elvtárral, a Szovjetunió Kommunista Pártja főtítkárával az élen, rendkívül eredményes munkát fejtett ki.

A béke megszilárdításának, a biztonság megerősítésének eredményeiben nagy szerepet játszanak a haladó fejlődő országok és a felszabadító mozgalmak is. Az eredmények nem lehetnek volna ilyen jelentősek, ha a fejlett tőkés országok vezető rétegeiben nem hódít teret a józan, reális mérlegelés, a békés egymás mellett élés gondolata.

A Magyar Népköztársaság külpolitikája a szocialista közösség nemzeti tevékenységének szerves része, s ez egyben eredményességének legfontosabb biztosítéka. Pártunk és kormányunk irányumutatójának megfelelően külpolitikánk fő feladata szocialista vívmányaink megvédéséhez és a szocialista társadalom építéséhez szükséges kedvező nemzetközi feltételek biztosítása.

Az utóbbi években kétoldali kapcsolatunk más országokkal jelentősen kibővült. Összességében tetemesen megnövekedett kereskedelmi forgalmunk, emelkedett a kooperációs szerződések száma és nőtt a kulturális csere volumene. 1969-ben a Magyar Népköztársaság 82 országgal állt diplomáciai kapcsolatban, ma 100-zal, 1969-ben 50 nagykövetségünk, öt főkonzulátusunk és négy misszióink működött, 1973 végén 56 nagykövetségünk, két konzuli képviseletünk és négy misszióink van.

Együttműködésünk a szocialista országokkal

Külpolitikánkban kiemelkedő szerepet töltenek be a magyar-szovjet kapcsolatok. Viszonyunkban példamutatóan testesül meg a szocialista internacionalizmus elve. Kétoldali kapcsolatunk minden vonatkozásban kedvezően fejlődnek, testvéri együttműködésünk problémamentes. További gyümölcsöző fejlesztéséhez minden feltétel adott.

A Magyar Népköztársaság és a Varsói Szerződés, illetve a Kölcsönös Gazdasági Segítség Tanácsa többi tagállamainak kapcsolatai széles körűek és szüntelenül fejlődnek. Különösen bővült együttműködésünk a gazdaság, a külkereskedelem és a termelési kooperáció terén, kulturális és sportkapcsolataink ugyancsak szélesednek. Nagy méreteket öltött a kölcsönös turistaforgalom.

Kapcsolataink a Jugoszláv Szocialista Köztársasággal töretlenül fejlődnek. Ennek új impulzust adott Kádár János és Joszif Broz Tito elvtárs múlt évi találkozója.

Kapcsolataink a Vietnami Demokratikus Köztársasággal mindkét fél melegebbé fejlődtek. A Magyar Népköztársaság továbbra is minden segítséget megad a vietnami nép szocialista országépítő munkájához és anti-imperialista harcához.

A Magyar Népköztársaság és a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság fejlődő kapcsolatainak bővítésére mind a két fél törekszik. Támogatjuk a Koreai Népi Demokratikus Köztársaság konstruktív lépéseit, amelyek az ország békés, demokratikus egyesítéséhez szükséges kedvező feltételek megteremtésére irányulnak.

Magyar-albán viszonylatban csak a kereskedelmi kapcsolatok terén történt bizonyos előrehaladás. A magunk részéről készek vagyunk államközi kapcsolataink széles körű fejlesztésére. Reméljük, hogy e készségünk pozitív fogadtatásra talál az albán fél-nél is.

Országunk és a Kínai Népköztársaság államközi kapcsolatainak fejlesztésére, a kölcsönös előnyök alapján, továbbra is készek vagyunk. Nem rajtunk, hanem a kínai vezetők politikáján múlt, hogy ez ideig kevés előrehaladást tettünk. Elvi alapon állva elítéljük a kínai vezetők szovjet ellenes politikáját, amely nemcsak a szocialista országoknak, a haladó mozgalmaknak okoz súlyos károkat, de magának a kínai népnek is.

Kapcsolataink a tőkés államokkal

A fejlett tőkés országok és hazánk kétoldali kapcsolatait mindinkább a kölcsönös érdekeken alapuló korrekt viszony jellemzi. Arra törekszünk, hogy élve a nemzetközi enyhülés adta lehetőségekkel, felhasználva a tárgyalásos érintkezéseket, bővítsük a kölcsönösen előnyös együttműködést, és erősítsük, tartalmasabbá tegyük államközi kapcsolatainkat.

A Magyar Népköztársaság és a Finn Köztársaság szoros kapcsolatai sok tekintetben példaként szolgálhatnak. Ez igazolja, hogy két különböző társadalmi berendezkedésű ország között is létrejöhetnek tartósan széles körű és magas szintű kapcsolatok. A magyar és a finn nép hagyományos rokoni barátságát napjainkban fokozódó mértékben szövik át új elemek.

A semleges Ausztriával kapcsolataink az elmúlt időszakban is kedvezően fejlődtek. A két kormányfő múlt évi budapesti tárgyalásai újabb lendületet adtak politikai, gazdasági és kulturális-tudományos kapcsolatainknak. Mi a jószomszédi viszony további fejlesztésére törekszünk. A két ország vezetőinek 1974-ben esedékes találkozója minden bizonnyal tovább erősíti, még szorosabbá teszi együttműködésünket.

Mint ismeretes, az elmúlt év decemberében hazánk is felvette a diplomáciai kapcsolatokat a Német Szövetségi Köztársasággal. Fontos esemény volt ez mind a két ország viszonya, mind az európai helyzet teljes normalizálása szempontjából.

Eredményeinkről számolhatok be az Amerikai Egyesült Államokhoz fűződő kapcsolataink rendezését illetően is. Sikerült megoldanunk több, hosszú idő óta függőben levő problémát. Bővültek gazdasági-kereskedelmi kapcsolataink is, bár az Egyesült Államok törvényhozása máig sem szánta rá magát a kereskedelmi forgalom növelését gátló diszkriminatív korlátozások feloldására.

A magyar-francia kapcsolatok fontos eseménye volt Messner miniszterelnök múlt évi magyarországi látogatása. Gazdasági kapcsolatainkban van bizonyos fejlődés, de az nem éri el a tőkés országokkal bonyolított forgalmunk dinamikáját.

Olaszország továbbra is a legjelentősebb tőkés partnereink közé tartozik. Kapcsolataink az utóbbi három-négy évben egyenletesen bővültek. Sajnálatosnak tartjuk, hogy külkereskedelmünkben az utóbbi hónapokban szaporodnak a Közös Piac rendtar-

tásából eredő problémák. Bizunk abban, hogy ez nem okoz törést gazdasági együttműködésünkben, és az egyenletes fejlődés a jövőre nézve is biztosítva lesz.

Az utóbbi időben élénkebbé váltak a kapcsolataink Nagy-Britanniával. Fejlődtek gazdasági kontaktusaink is, bár az ipari kooperációs kapcsolatok kialakítása és megalapozása még csak a kezdetén tart. Reméljük, hogy a munkáspárti kormány törekedni fog a fejlődést gátló tényezők felszámolására. A magunk részéről szívesen látunk gyümölcsözőbb együttműködést nemzetközi téren is.

Országunk kapcsolatai jók és fejlődőek a kapitalista Európá más országaival, így Svédországgal, Svájjal, Ciprussal, Dániával, Norvégiával, Belgiummal. Törökországgal és más országokkal is.

A fejlődő világ

A Magyar Népköztársaság külpolitikájának fontos törekvése kapcsolataink szélesítése a fejlődő országokkal.

Az el nem kötelezett országok vezetőinek a múlt év szeptemberében Algírban tartott tanácskozása a világfejlődés fontos kérdéseiben anti-imperialista álláspontot foglalt el. Megvan tehát az egyik legfontosabb alap arra, hogy a szocialista országok — köztük hazánk — szélesíthessék kapcsolataikat ezekkel az országokkal.

A Magyar Népköztársaságnak a legtöbb fejlődő országgal van valamilyen kapcsolata. Ezúttal csak két fontos területéről kívánok szólni.

Legélenkebbek és legsokoldalúbbak államközi kapcsolataink az arab országokkal. A haladó rendszerű arab országok természetes szövetségeseink az imperializmus, a neokolonializmus, a reakció elleni harcban.

Pártunk és kormányunk a jövőben is arra törekszik, hogy erősödjének kapcsolataink az arab világ országaival.

Az elmúlt évek folyamán szoros baráti viszony alakult ki hazánk és az Indiai Köztársaság között. Nagyra becsüljük az indiai kormány el nem kötelezettségesen alapuló külpolitikáját, s azt az ázsiai és általában a nemzetközi béke és biztonság kiemelkedő fontosságú tényezőjének tekintjük.

Eredményes külpolitika

Az elmúlt időszak tapasztalatai azt mutatják, hogy pártunk és kormányunk külpolitikai irányvonala alapelveit és gyakorlatát tekintve helyes és jó. Ezért sikeres. Központi Bizottságunk iránymutatása alapján ezt a külpolitikát folytatjuk a jövőben is.

A nemzetközi élet eseményeinek felgyorsulása azt a követelményt támasztja, hogy növeljük nemzetközi aktivitásunkat mind a bilaterális, mind a multilaterális területen. Az enyhülés, a békés egymás mellett élés további térhódítása újabb követelményeket támaszt más államokhoz fűződő kapcsolataink fejlesztésében, bővítésében, a nemzetközi problémák megoldásában való aktívabb közreműködésben. Pártunk és kormányunk kipróbált politikája, országunk jó belpolitikai helyzete, tekintélyének növekedése biztosítja a feltételeket ahhoz, hogy a megnövekedett feladatokat is eredményesen megoldjuk.

A külügyminiszter beszámolóját vita követte, majd Pujá Frigyes külügyminiszter válaszolt az elhangzottakra. Az országgyűlés a külügyminiszteri beszámolót jóváhagyólag tudomásul vette.